

VOLITVE

Boris Šuligoj: Dolg je že seznam kandidatov za županske volitve, vendar se glavni igralci še niso povsem odločili, zato bo že čez dva tedna z imeni marsikaj drugače - Eno je jasno: ponovno bodo kandidirali vsi sedanji župani štirih istrskih občin.

Stran 2-5

PROMET

Eva Branc: Gneče na cestah so v slovenski Istri poletna stalnica, v zadnjih letih so se kolone vozil z uveljavljenih državnih cest s pomočjo raznih navigacijskih aplikacij preselile tudi na lokalne ceste.

Stran 6

OBALAPLUS.SI

OBALaplus.si: Avtobusna postaja v Kopru je še pred svojim uradnim odprtjem razdelila domačine. Mnogi so se obregnili ob obliko nadstrešnice, saj menijo, da ne bo zagotavljala zaščite potnikov pred sunki burje in dežjem.

Stran 42

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

številk 43
september 2022

OBALA[®] *plus*

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

www.obalaplus.si

LOTOS VINCENC ŠPAROVEC

Stran 12-15

VIDA RUDOLF

Stran 36-37

MODNO V JESEN

Stran 38-39

POLNJENE PAPRIKE

Stran 46

ANDREJ KORENIKA

Stran 24-26

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 10-11

Spoštovani bralci!

So volitve, ki nam lahko prinesejo kaj novega, in volitve, ki še utrdijo že obstoječe stanje, pa tudi če so v novem zavoju. Tiste, ki nam lahko prinesejo kaj novega, so tiste, kjer se večina volivcev odpravi na volišče z željo, da volili za nekaj in ne proti nečemu. V štirih istrskih občinah imamo precej možnosti, da bomo tokrat šli na volitve za. V štirih letih smo si lahko ustvarili jasno sliko o sedanjih županih. Ali so sposobni in operativni in ali so predvolilne obljube izpolnili (ali se jih vsaj trudili izpolniti) ali ne? S sedanjimi župani smo preživeli burno obdobje. Zaprti smo bili med svoje občinske meje, poleti zaskrbljeni, da tudi pitne vode ne bo več. Problemi gibljivosti v poletnih mesecih, ki so bile včasih lahko še zabavne zgodbe o turistih, ki iščejo bližnjice s prikolicami in jih je google vodil po nemogoče ozkih cestah, niso več zabavne zgodbe, ampak izjemno resna vprašanja, ki zahtevajo hitre odgovore. Ne gre samo za to, koliko časa porabimo od Seče do Lucije ali Pirana do Kopra, ampak koliko nas ta čas stane. In ne samo živcev. Razprava o gibljivosti ni le teoretična, skrajni čas je za odločitve. Če ne, se nam bo spet zgodilo, kar se zadnja desetletja dogaja z rešitvami za kakovostno oskrbo z vodo. Nova oblast najprej zavrne vse predloge stare oblasti za rešitve, »svojem« naroči nove raziskave, tem sledijo nova usklajevanja, ki jih ponovno vodijo posamezniki zaposleni v agencijah, uradih, kabinetih, direktoratih in raznih službah, in v štirih letih se nič ne zgodi in po novih volitvah se postopek ponovi.

Na volitvah bomo izbirali sposobne operativce, če bodo imeli dobre zveze z Ljubljano še toliko boljše, na volitvah bomo iskali ljudi, za katere bomo prepričani, da bodo lahko obljubljeno uresničili. Volili bomo za tiste posameznike, za katere bomo prepričani, da nam ne skrivajo svojih pravih namenov in bodo lahko odgovorili na resne izzive naslednjega obdobja. Upam, da jih bodo znali poiskati v soglasju z mnenji strokovnjakov in željami lokalnih prebivalcev.

Tomaž Perovič

KDO BO NAŠ NOVI ŽUPAN?

Dolg je že seznam kandidatov za županske volitve, vendar se glavni igralci še niso povsem odločili, zato bo že čez dva tedna z imeni marsikaj drugače - Eno je jasno: ponovno bodo kandidirali vsi sedanjí župani štirih istrskih občin.

Medtem ko je pozornost slovenske javnosti te dni vse bolj uprta v priprave na predsedniške volitve in so glavni predsedniški kandidati že precej dobro znani, pa je veliko manj jasno, kaj se bo zgodilo na županskih volitvah. In to navkljub dejstvu, da je življenje v lokalni skupnosti veliko bolj odvisno od župana kot od predsednika države. Le dva meseca in 20 dni pred volitvami za večino ni jasno, kdo bodo kandidati, še manj pa, kdo bodo njihovi pomočniki in na kakšen način, s kakšnim programom in prijemi bi poskrbeli za boljše življenje v kraju.

V pripravah na lokalne volitve je čutiti negotovost in kadrovske zadrege. Predvsem zato, ker ni videti, da bi bilo ravno na pretek izjemno sposobnih in obetavnih kadrov, takih ki bi lahko pomembno vplivali na razvoj kraja. Mehanizmi negativne selekcije so očitno v dobršni meri zreducirali nabor kadrov, ki bi lahko vzbujali zaupanje volivcev. Priprave na volitve so zato še bolj zapletene, organizatorji političnega življenja so pred še težjo nalogo, volivci pa se bodo še težje odločali. Dobra dva meseca pred volitvami se ekipe šele sestavljajo, zato bodo konkretne kandidature in politične povezave začeli objavljati zares šele v naslednjih dveh ali treh tednih, torej še ves september. Prvi krog županskih volitev je napovedan za 20. november.

Mnoge stranke in liste šele v teh dneh, ko pripravljamo članek, izvajajo raziskave javnega mnenja, na podlagi katerih bodo sprejeli odločitve. Šele v torek, 30. avgusta je župan Aleš

Bržan uradno napovedal ponovno kandidaturu v mestni občini Koper. V naslednjih dneh bodo kandidature napovedali tudi drugi trije sedanjí župani. Torej po zaključku redakcije našega časopisa, zato skoraj vse spodaj zapisane informacije temeljijo na podlagi dosegljivih neuradnih informacij in na podlagi položaja, ki je veljal do nedelje, 28. avgusta, zato se zavedamo spolzkega terena za pripravo članka v času, ko se določene stvari spreminjajo iz dneva v dan.

Hkrati pa priprave na kandidiranje kažejo kompleksnost in zapletenost novih političnih odnosov, ki krojijo življenje v lokalni skupnosti. V štirih letih so se politične razmere v tej državi bistveno spremenile, v Istri še posebej, saj je po eni strani prišlo jasno do izraza, kako je infrastrukturno šibka in ranljiva navkljub razvitemu turizmu in logistiki. Po drugi strani pa, kako pomembne so dobre povezave z odločevalci na državni ravni. Novi kandidati bodo krivdo za infrastrukturno zaostalost skušali pripisati sedanjim vladajočim v štirih istrskih občinah, kar seveda ni dovolj objektivno, saj gre za naloge in projekte, ki so na dnevnem redu že vsaj 20 let.

KOPER

V času pisanja lahko samo ugibamo, da je koprski župan **Aleš Bržan** v torek napovedal ponovno kandidaturu. Ni pa še jasno, ali je lahko napovedal tudi podporo Golobove stranke Gibanje Svoboda. V času pisanja nam stranka ni želela potrditi nobene povezave s kandidati, listami in strankami v slovenski Istri. Neuradno pa smo zvedeli toliko, da ima pri podpori v Kopru še največ možnosti prav Bržan. Na podporo Golobove stranke je v dobršni meri računal tudi glasbenik, dirigent **Patrik Greblo**, vendar je eno od njegovih bremen dejstvo, da je svetovalec generalnega direktorja RTV Andreja Graha Whatmougha

za področje glasbe in da je bil njegov kandidat tudi za direktorja TV Slovenije. Patrika Grebla so nagovorili in podprli predvsem trije ugledni Koprčani: direktorica Gledališča Koper Katja Pegan, direktor ZRS Koper Rado Pišot in uspešen podjetnik in predstavnik stranke Oljka Valter Krmac. Gibanje Svoboda je preverjala tudi možnost, da bi v Kopru podprla podjetnico Mojco Kačinari iz koprške družbe Gea Management. **Mojca Kačinari** vseeno sestavlja svojo listo ali stranko.

Ena od anket je Gibanju Svoboda v Kopru pripisala daleč prvo mesto, Listi Aleša Bržana drugo in listi Koper je Naš Boris Popovič tretje mesto. Četrta bi bila SDS, šele peta pa SD in šesta Levica. Če analize držijo, kaže, da SD postopoma in konstantno izgublja svoj nekdanji položaj

(podobno tudi v piranski občini) in da gre res vse bolj po poti Desusa, kot je nedavno ugotovilo Delo. Koprski odbor stranke SD še ni sprejel dokončne odločitve, Jadranka Šturm nam je potrdila, da je ena od dveh možnih kandidatov, o katerih se bo odločila stranka.

TRUMPOVA RETORIKA JE V KOPRU PREŽIVETA

Nekdanji dolgoletni župan Kopra **Boris Popovič** se nikakor ne želi sprijazniti s tem, da nima več tistega vpliva, kot ga je imel nekoč. To se je še posebej potrdilo na referendumu, ki ga je zahteval v Kopru, pa tudi na državnoborskih volitvah. Na vse načine, tudi z zanj značilno grobo retoriko, ki vnaša razdor in spore med ljudmi, si skuša povrniti svoj nekdanji položaj. Pojav Patrika Grebla kot drugega resnega kandidata pa mu dodatno jemlje možnost, da se uvrsti v drugi krog, zato je na družbenih omrežjih še posebno aktiven z vrednostnimi sodbami o drugače mislečih. Številni Koprčani pa nam govorijo, da je tovrsten (Trumpov) slog v Kopru preživet in da je sedanjí župan Aleš Bržan vnesel povsem drugačno retoriko v javno razpravo. Hkrati pa se Bržan lahko postavi, da je v štirih letih navkljub drugačnim napovedim uresničil zavidljivo veliko opaznih izboljšav v kraju. Na prvem mestu je to velika nova plaža pri Žusterni, nova, sodobna avtobusna postaja, kar dve veliki parkirni hiši, prenavlja tržnico, gradi šolo v Škofijah...

NOVA KOPRSKA STRANKA - ZAUPANJE

Aleš Bržan lahko računa na podporo še ene nove stranke Zaupanje, ki jo v teh dneh ustavlja svetnik Peter Bolčič. Gre za stranko, ki jo je ustanovilo

šest svetnikov nekdanje Popovičeve Koper je naš. Poleg Bolčiča v njej deluje še pet neodvisnih svetnikov (Igor Hrvatin, Vlasta Vežnaver, Tina Mojškrič, Kristina Radovčič Sarkič in Barbara Strmole), ki so po izstopu iz Koper je naš delovali kot neodvisni svetniki in podpirali Aleša Bržana. »Po volitvah leta 2018 smo razumeli, da so volivci želeli spremembe in da niso več podpirali načina vladanja Borisa Popoviča. Hoteli smo biti konstruktivni, saj nikakor nismo želeli, da se tudi v Kopru ponovi žalosten politični razkroj, ki se je zgodil v Piranu. S takšno konstruktivno politiko želimo še naprej pomagati razvoju Kopra. Naše delovanje ne želi biti vojna proti nikomur,« je dejal Peter Bolčič.

PIRAN

Piranska občina je največji osmoljenec prejšnjih lokalnih volitev, saj je ekipa stranke Gibanje za občino Piran obljubljala skrajne spremembe in strahovit napredek, obračun s »starimi silami«, torej z uveljavljenimi strankami, ki da so krive piranskega nazadovanja. Kritizirali so (in nekateri še zmeraj) na prvem mestu stranke SD, Levico, Desus in SMC. Toda kmalu po prevzemu oblasti in odločni prevladi v občinskem svetu je prišlo v stranki do razkola. Župan Denio Zadkovič in nekaj njegovih somišljenikov je raje izstopilo iz stranke, kot bi drugim članom stranke delilo nezaslužene "nagrade".

RAZGLAŠEN POLITIČNI ORKESTER HITRO RAZPADA

Kasneje se je velik del stranke GZOP začel povezovati in sodelovati s (prej kritizirano) stranko SD. Podobno razpadajočo usodo v sebi nosi tudi stranka SD, iz katere so prevzemniki stranke ob začetku prejšnjega mandata z vodilnih mest umaknili vrsto najpomembnejših in uglednih članov stranke. V zadnjih štirih letih so iz svetniške skupine izstopili trije svetniki: najprej bivši župan Peter Bossman, potem svetnik Marko Jurišević in na koncu še Denis Fakin, torej kar trije od skupaj štirih svetnikov. Podobno razpada tudi stranka Naš kraj, s katero se je želel do županskega mesta priboriti nekdanji župan in dvakratni minister za zdravje Tomaž Gantar.

Precej neuglašeni orkester občinskega sveta je bil ves čas v dobršni meri na bojni nogi z občinsko upravo, zaradi česar je učinek iztekajočega mandata daleč pod pričakovanji in napovedmi. Začuda pa je Zadkoviču uspelo narediti več, kot bi človek pričakoval glede na vse ovire in razmere.

Časopis in spletni portal **OBALaplus**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 28.000. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si, 05 9045 710, 040 600 700. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomas.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskova, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Katja Pegan, Polona Žigo in Eva Branc. Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako © - promocijsko sporočilo. Datum izida 31. avgust 2022.

ČE NE BI PRENOVILI ZDRAVSTVENEGA DOMA, BI ZAPRAVILI MILIJONE

Uspelo mu je prenoviti lucijski zdravstveni dom. Če bi poslušal nasprotujoče svetnike, bi bil ta zdravstveni dom zdaj po novih cenah za več milijonov evrov dražji. (Projekte so pripravili še v času župana Petra Bossmanna). Sicer pa bodo pred koncem mandata prenovili še zdravstveni dom v Sečovljah in deloma tudi zdravstveni dom v Piranu. Asfaltirali so nekaj cest, denimo cesto v Fieso, sanirali so klif in piransko župnišče, krožišče pred osnovno šolo Piran, ulico pred piransko stolno cerkvijo, prenovili so ostrešje skladišča soli Grando in z 1,3 milijona dokapitalizirali in s tem ključno sanirali javno podjetje Okolje Piran ter pripeljali do začetka urejanja razmer v kanalu Jernej. **Đenio Zadkovič** nam je potrdil, da bo kandidiral kot neodvisen kandidat pri stranki Zveza za Primorsko, kjer še sestavljajo listo kandidatov. To bodo uradno razglasili šele čez nekaj dni.

MIŠIČ ZA KAMPANJO NE BO DAL NITI EVRA

V Piranu nekatere ankete kažejo boljše uvrstitve direktorju JP Okolje Piran **Gašparju Gašparju Mišiču**. Še pred nekaj meseci je Mišič trdil, da ne bo kandidiral. Tedaj je glede kandidature izjavil: »Prej ne, kot ja!« Tokrat pa je dejal: »Prej ja, kot ne!« Več sogovornikov meni, da ima Mišič veliko možnosti, ker je zelo izkušen, ker je operativec in se je že dokazal z več projekti. Res pa je tudi, da zna Mišič dobro zastaviti besedo zase in je mojster samopromocije. »Če bom kandidiral, bom povsem brez promocije, brez enega plakata, nalepk, majčk, golažev, brez vsega tega predvolilnega onesnaževanja. Če me volivci brez tega ne poznajo in ne šteje nič, kar sem naredil za občino, jih tudi z dvomesečnim prepričevanjem, plakati in vso propagando nima smisla prepričevati. Potem pravzaprav občina ni vredna takega kandidata. Vsa ta predvolilna navlaka je

predlagal in uspel z dokapitalizacijo Okolja Piran. Andreja Korenika odločno podpirata vsaj dva vidna občinska podjetnika: Franc Kraševac in še vplivnejši Peter Polič. Ustanovili so neodvisno listo Za boljšo prihodnost. Korenika trdi, da želi predvsem odmik od politike, ki jo vodijo »ozadja« in »interesi posameznih skupin, ki jih ne zanima interes občanov«.

MANUELA ROJEC BI BILA LAHKO ALTERNATIVA

Sedanji podžupan iz stranke Naš kraj **Robert Fakin** je pred dnevi odgovoril, da še ne ve, če bo kandidiral. Niti tega ne, pri kateri listi ali stranki. Povsem verjetno je, da bo sodeloval z Gašparjem Mišičem. Podobno nam je odgovorila druga podžupanja **Manuela Rojec**, ki bi jo lahko kandidirala Skupnost Italijanov, po neuradnih virih pa naj bi se o njeni možnosti kandidiranja pogovarjala tudi Golobova stranka Gibanje Svoboda. Rojčeva še ni odločena, čeprav jo mnogi vidijo kot zelo sposobno, operativno, povezovalno, predvsem pa kot alternativo. Nasploh volivci z velikimi pričakovanji čakajo, kako bo Gibanju Svobodi uspelo vstopiti v občinske svete. Očitno pa je, da stranka vstopa v lokalne skupnosti z veliko previdnostjo pri preverjanju in izbiri kadrov. Teh očitno ni toliko, da bi lahko katera koli stranka veliko izbirala. Zaradi številnih težav in napadov na vse, ki vstopajo v javno življenje, se je v politiki (piranski še posebej) uveljavilo pravilo negativne selekcije. Gibanje Svoboda v Piranu preverja več imen, med njimi tudi jadrarca **Mitjo Margona**, koprsko svetovalko župana **Jano Tolja** in nekaj drugih imen znanih politikov. Piranski odbor stranke SD je z objavo v svojem lokalnem glasilu Naša Istra nakazala, da bi bil njihov kandidat lahko znani slovenski podjetnik **Dušan Olaj**, ki pa ga piranska javnost ne pozna najbolje. Na naše vprašanje je odgovoril: »V tem trenutku ne morem niti potrditi niti zanikati vaših ugibanj. Poteka evidentiranje in izbor kandidatov za volitve. Ko bo izbor potrjen, boste obveščeni.«

Iz stranke GZOP pa nam je Gabrijel Franca odgovoril, da trenutno še niso določili kandidata za župana, da bodo novico sporočili v naslednjih tednih.

IZOLA

Izolska občina je vsaj po informacijah v javnosti še globoko v zimskem spanju. Edini, za katerega lahko z gotovostjo trdimo, da se bo podal v župansko kandidaturu, je sedanji župan **Danilo Markočič**. A še on tega noče uradno potrditi, vendar namere ne zanika. »Mojo odločitev bom razglasil drugi teden, ko se dobim s tistimi, ki bodo sodelovali z mano. Delamo resno na tem, da oblikujemo ekipo, vseh podrobnosti še nismo uredili,« je skrivnostni Markočič. Razumeti je, da se z drugimi strankami v občini in na državni ravni dogovarja o podpori. Nikakor ne pove, s katerimi.

Prepričan je, da so v iztekajočem mandatu veliko naredili, da pa je ostalo precej nalog, ki jih želi pripeljati do konca. Trenutno gradijo vaški dom v Šaredu, tam urejajo tudi kanalizacijo, nad Izolo so zaprli deponijo, v naslednjih dneh nameravajo dokončati ribiško infrastrukturo v ribiškem delu izolskega pristanišča, še letos pa bi župan rad nadaljeval s prenovo obale na Sončnem nabrežju. Za kulturni dom v Izoli je objavljen arhitekturni natečaj, za prihodnji dve leti pa je zanj rezerviranih 7,1 milijona evrov. V bližini Hoferja bodo začeli graditi 31 stanovanj, v bližini univerzitetnega kampusa pa imajo 8000 kvadratnih metrov, kjer bo stanovanjski sklad gradil najemna stanovanja. Markočič Izoli v naslednjem mandatu obljublja dve garažni hiši: na Lonki (da bodo umaknili avte z Velikega trga) in pri Ladjedelnici. Razmišlja o tem, da bi kamp Jadranko preselili nekoliko (nekaj sto metrov) stran od morja in namesto kampa uredili novo izolsko plažo. Stara obljuba pa je postavitev muzeja ribištva na območju Argoline.

BO KANDIDIRAL TUDI VASILIJ ŽBOGAR?

Več poznavalcev Izole trdi, da ima Markočič letos več podpore med volivci, kot jih je imel pred

štirimi leti. To je toliko bolj verjetno, dokler nima v občini še nobenega resnega protikandidata. Stranka SD, ki je bila včasih v Izoli alfa in omega, se o kandidatih še ni dogovorila. Trenutno poteka raziskava javnega mnenja, o izidih se bodo pogovorili in odločili na občinskem odboru stranke šele 5. septembra. Stranka preverja poleg podpore Markočiču še direktorja ZD Izola **Evgenija Komljanca** in jadrarca **Vasilija Žbogarja** z liste Ponosni na Izolo, svojo članico in svetnico **Romino Kralj** in svetnika **Marka Treskavico**. Evgenij Komljanec nam je dejal, da se pri njih še niso odločili, kdo bo kandidiral za župana. Drago Mislej Mef z Liste Izolani tudi še ne more povedati imen kandidatov, pravi, da imajo v igri dve imeni, o katerih se bodo še odločili.

ANKARAN

V Ankaranu ni nobenega dvoma, da bo **Gregor Strmčnik** še tretjič skušal postati župan najmlajše slovenske občine. Toda tokrat bo imel najverjetneje še vsaj dve zelo izkušeni protikandidatki. Prva je **Breda Krašna**, generalna sekretarka Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki nam informacije o tem, da bo kandidirala in s kom, še ni želela povsem potrditi, a tudi zanikala ni. Dejala je, da bo odločitev padla v naslednjih dneh. Menda je veliko odvisno od podpore, ki jo pričakuje. Druga kandidatka bi lahko bila odvetnica **mag. Maja Prodan Jurič**. Ona nam je odgovorila v nekaj besedah: »Nisem še sprejela te odločitve. Res pa me nagovarja veliko ljudi, saj v občini res ni bilo veliko narejenega.« Obe kandidatki, ki imata precej izkušenj, pričakujeta podporo nekaterih strank, katerih, nista povedali. Imeni obeh nakazujeta, da bi dolgoletni župan, ki ima največ zaslug za ustanovitev občne, letos jeseni lahko prvič dobil v občinskem svetu resnejšo opozicijo.

IstraDirekt.com

DOMAČE ISTRSKE JEDI KUHANE PO NAROČILU

DOSTAVA: Ankaran, Izola, Koper in Piran vsak dan med 11. in 19. uro

Naročila do 17. ure dostavimo naslednji dan!

GOOGLOVE (STRAN)POTI IN PADEC SCHENGNA

Letošnje poletje smo bili na cestah slovenske Istre vnovič priča prometnim zastojem, ki jih v večini povzroča tranzitni promet proti Hrvaški, preglavice pa povzročajo tudi domačinom, saj turisti, da bi se izognili gneči, uporabljajo tudi stranpoti, po katerih jih peljejo navigacijska orodja. Mnogi menijo, da se bo situacija izboljšala ob padcu Schengna na meji s Hrvaško, o začrtani trasi nove hitre ceste Koper-Dragonja, ki bi prav tako blagodejno vplivala na prometno situacijo v slovenski Istri, pa se mnenja očitno krešejo.

Gneče na cestah so v slovenski Istri poletna stalnica, v zadnjih letih so se kolone vozil z uveljavljenih državnih cest s pomočjo raznih navigacijskih aplikacij preselile tudi na lokalne ceste. Pri tem se je v zaledju koprške občine zgodila prav posebna zmeda, saj je Googlova aplikacija za načrtovanje poti potnike, ki so iskali alternativne poti proti Hrvaški, peljala v smeri mejnega prehoda Podgorje in naprej proti vasi Jelovice na hrvaški strani, a skozi vas Podpeč, kjer so nastajali pravi prometni zamaški. Nasprotno pa Google voznikom ni ponudil poti skozi Podgorje, zato je v tem kraju vladalo pravo mrtvilo, ki so ga opazili tamkajšnji turistični in gostinski delavci. Ti so namreč ugotovili, da se v kraj ali skozi kraj letos zapeljejo le tisti, ki za načrtovanje svoje poti uporabljajo navigacijske aplikacije drugih ponudnikov.

O tem, ali Google zares briše nekatere poti iz zemljevidov v svoji aplikaciji, smo sprva poizvedovali pri Googlu, a nam do izdaje časopisa iz njihove službe za odnose z javnostmi na vprašanja niso odgovorili, so pa o tem Janku Severu, predsedniku kmetijsko-turistične zadruge Bržanija, poročali njihovi člani. Na drugi strani so domačini tudi prijavljali kršitelje, ki so se požvižgali na signalizacijo o prepovedi uporabe lokalnih cest za tranzitni promet. Tako je bilo na primer na povezovalni cesti med Dragonjo in Sečovljami, ki jo nekateri "izrabijo", da se iz smeri Dragonje po njej zapeljejo proti mejnemu prehodu Sečovlje in se tik pred njim vrinejo v kolono vozil, ki se proti Hrvaški vije iz lucijske smeri.

Da je bilo letos poleti odkritih tudi nekaj takšnih kršitev – predvsem na območju lokalnih cest, ki vodijo proti Hrvaški, so nam potrdili tudi na Policijski upravi Koper, kjer pa so nas za natančnejše informacije preusmerili na Medoobčinsko redarstvo Istre, od koder pa

odgovorov na naša vprašanja o številu prekrškov nismo prejeli. Globa sicer znaša 200 evrov.

Po mnenju predsednika krajevne skupnosti Sečovlje, Denisa Fakina, ukrep prepovedi vožnje po lokalnih cestah sicer ni deloval, saj bi za to morali biti redarji na terenu prisotni vsaj 12 ur na dan ali več, ne le ob prometnih konicah. "Če bo prišel dovolj pogumen župan, se bo kaj uredilo, če ne, bomo na istem kot zadnjih 15 let," pravi Fakin, ki vidi rešitev v tem, da ljudi, ki zdaj masovno hodijo na Hrvaško, privabimo, naj se ustavijo pri nas. "Ko bo Hrvaška v Schengnu, ne bo tako hudo, povečan promet pa bo še vedno," še razmišlja sogovornik.

Slednje pravi tudi predavatelj na portoroški Fakulteti za pomorstvo in promet ter nekdanji prometni minister Patrick Vlačič. "Razšitev Schengena s Hrvaško pomeni, da nadzora na meji, kot ga poznamo danes, ne bi bilo več in posledično tudi čakalnih dob na mejnih prehodih ne. To še ne pomeni, da ne bo zgostitev prometa, kot jih poznamo v poletnih mesecih," opisuje in dodaja, da bo zagotovo gneče bistveno manj, vendar predvsem gneče v bližini sedanjih mejnih prehodov, ki na primer iz mejnega prehoda

Eva Branc

IZOLANKA VIDA RUFOLF MED VIOLINO IN BOKSOM

Andreja Comino

Rdečelasa Vida Rudolf je krhka samo na prvi pogled. Ko v roke vzame violino, pa iz nje izvabi osupljive melodije. Izvrstnega igranja tega instrumenta se je naučila v dolgih letih glasbenega izobraževanja, zdaj pa svoje znanje in izkušnje prenaša naprej. A živahna kot je, ni zdržala dolgo pri miru, zato je potrebovala ventil za svojo neusahljivo energijo. Našla ga je v na prvi pogled nedamskem športu – boks. Ne da bi staršem povedala, je šla na treninge in kmalu postala osupljivo dobra. Kako ne bi, če pa je za pomoč zaprosila legendarnega Dejana Zavca in se dolgo vozila k njemu na treninge. Zaradi poškodbe se je Vida nedavno morala posloviti od treningov in tekem, zaupala pa nam je še eno veselo novico – čez nekaj mesecev bo na svet privekal bodoči violinist/ka ali boksar/ka.

Vida prihaja iz starega dela Izole, natančneje s plaže Svetilnik. Presrečna je, ker izhaja iz velike družine. Ima starejšega in dva precej mlajša brata. »V vrtcu sem imela najboljšo vzgojiteljico – gospo Nevo Zonta, ki me je učila celo kvačkati (dokler nisem zlomila nonine kvačke). Kmalu sem začela hoditi v glasbeno pripravnico in zelo rada sem pela, ker smo vsi v družini pogosto prepavali. Hodila sem v osnovno šolo Vojka Šmuc Izola in obiskovala tudi Glasbeno šolo Izola. Bila sem živahen otrok, znana po nasmeihu od ušes do ušes, imela sem veliko prijateljev, rada sem plezala po drevju in norela po stari Izoli in izolski plaži,« se spominja Vida, ki jo je v otroštvu najbolj zaznamovalo obiskovanje glasbene šole, kjer je bila takrat najmlajša učenka. Z obiskovanjem violine je začela že pri zgodnjih štirih letih in pol pri takrat čisto novi učiteljici Sonji Horvat.

»Najbolj mi je ostalo v spominu, ko sva z bratom pozimi na poti v šolo kupovala tople in dišeče žemljice, ki so se kar topile v ustih in naju grele v roke, v majhni pekarni v stari Izoli, ki je ni več. V šestem razredu sem dobila psa, ki sem ga poimenovala po psu iz knjige Pet prijateljev. Kadar nam je ušel, smo ga vedno našli na čevapičih pri Dorotu, kjer je bil stalen gost. Hodila sem tudi k skavtom na Škofije, kjer sem spoznala nov način življenja z naravo in glasbo, ki mi je bil zelo všeč. Vsa tista druženja na taborih, razmišljanja, pogovori z Bogdanom Pavalcem in Natašo Primožič mi bodo za vedno ostali v lepem spominu. Skratka, na Izolo svojega otroštva imam zelo lepe spomine. Še danes se rada vračam in uživam, ko se v zgodnjih jutranjih urah sprehajam

po stari Izoli, kupim pecivo in se z možem usedeva h kavici, kjer ga pozajtrkujeva,« pripoveduje Vida, ki je imela od malega ogromno energije, vendar zaradi vseh obveznosti v glasbeni šoli in drugih krožkih nikoli ni bilo časa za resno ukvarjanje s športom. Vse do dvajsetega leta, ko je kot študentka začela trenirati francoski boks savate in bila zelo uspešna. Njeni največji dosežki so bili tretje mesto na svetovnem prvenstvu v polnem kontaktu in tretje mesto na evropskem prvenstvu v lahkem kontaktu.

VAROVANKA DEJANA ZAVCA

»Pri 25 letih sem bila na evropskem prvenstvu resneje poškodovana. Strgala sem križne kolenske vezi in potrebovala operacijo in eno leto rehabilitacije. Zaradi tega sem prekinila s treningom francoskega boksa, ker je potrebno ročnim udarcem dodajati tudi udarce z nogo. Ker sem želela nadaljevati aktivno športno kariero in sem hotela iti na olimpijske igre, sem zamenjala disciplino in izbrala klasičen olimpijski boks. To se je prekrilo s trenutkom, ko je Dejan Zavec zaključil aktivno športno kariero. Takoj sem se obrnila

nanj, če bi bil pripravljen postati moj trener. Po kratkem razgovoru je to sprejel in od takrat sem hodila k njemu na treninge na Ptuj,« pripoveduje in dodaja, da so doma vzgojeni tradicionalno krščansko, zato se tekmovalni športi, še posebej pa borilni športi, niso skladali s temi pogledi. Staršem na začetku sploh ni povedala, da trenira. Izvedeli so kasneje, ko je že aktivno tekmovala. Niso bili najbolj navdušeni, vendar je niso ovirali. Kasneje jih je celo zanimalo, kako ji gre. Mama pa se je bala, da se ne bo resno poškodovala.

TUDI ŽENSKES SO ODLIČNE BOKSARKE, A PRI NAS ŽAL ZAPOSTAVLJENE

Glede na to, da je boks precej grob šport, verjetno ni prva ženska izbira. »Boks je dejansko zelo dinamična in raznolika vadba, ki vključuje telo in dušo. Potrebni so tudi posebna inteligenca, intuicija in psihološka trdnost, če hočeš resno tekmoovati. Morda je bil to izziv, ker se ni zdelo lahko. V olimpijskem boksu velja neverjetno športno vzdušje in spoštovanje med nasprotniki. Že pri francoskem boks sem presenečeno ugotovila, da je v polnem kontaktu veliko več fair playa in športnega duha med nasprotnicami in veliko manj resnejših poškodb kot pri lahkem kontaktu. Pri olimpijskem boks pa pride to še bolj do izraza. S svojim mednarodnimi sotekmovalkami smo vedno z lahkoto našle stik, dobro smo se razumele pred in po borbi,« pove Vida in doda, da se ženski boks v Sloveniji precej razlikuje od tistega v tujini. V Sloveniji namreč velika večina trenerjev izhaja iz tradicionalnih šol nekdanje Jugoslavije (Dejan Zavec ne spada v to kategorijo), ki si ne predstavljajo, da lahko ženske dobro boksajo. To predstavlja veliko oviro pri razvoju ženskega boksa v Sloveniji. V tujini je to drugače, tako na zahodu kot tudi na vzhodu. Ženski boks obravnavajo kot resno disciplino, v katero veliko vlagajo in imajo svoje specializirane trenerje. Med Vidino kariero je ženski boks neverjetno napredoval in sedaj, če gledamo tekmovalke A kategorije, seveda, v ničemer ne zaostajajo v tehniki in slogu borbe za svojimi moškimi kolegi. Na največjih mednarodnih ženskih turnirjih, kot je recimo Golden girl na Švedskem, nastopa tudi več kot 250 bork v vseh kategorijah. Vida je imela v Sloveniji velikokrat občutek, da jo kot žensko boksarko obravnavajo drugače, je ne spoštujejo dovolj in jo zapostavljajo v primerjavi z moškimi kolegi, ki so imeli veliko slabše mednarodne

rezultate. Kot ženska je morala zato veliko več vložiti in veliko žensk zaradi tega tudi preneha s treningi. Sama pa je vztrajala in se je med drugim odločila za prav posebne psihološke priprave. Pri tem ji je izredno pomagal dr. Matej Tušak. »Moram povedati, da je pripravljen um tisto, kar šteje v ključnih trenutkih, tako v borbi kot v življenju. To je še ena slabost starega tipa trenerjev, ki se velikokrat psihološkim pripravam posmehujejo in jih ne obravnavajo resno. V tujini pa najboljše tekmovalke porabijo za psihološke priprave skoraj toliko časa kot za telesni trening, kar je na turnirju na Švedskem javno povedala ruska svetovna prvakinja,« razloži Vida in doda, da se olimpijski boks razlikuje od profesionalnega boksa predvsem v tem, ker se boriš tri runde z zelo visoko intenzivnostjo, medtem ko se pri profesionalnem boks boriš večje število rund, vendar imaš čas za taktično preučevanje nasprotnika in tudi borba poteka bistveno manj intenzivno. Dobro pripravljen tekmovalec lahko vzdrži tri runde brez večjih poškodb tudi, če si borca izmenjata po 150 in več udarcev na rundo. Poškodbe se običajno začnejo po preteku petih rund, ko je telo že utrujeno in začnejo mišice popuščati. Vida v svoji boksarski karieri, šest let aktivnega boksa in tekmovalja (več kot 40 turnirskih borb, večina v tujini), ni bila nikoli poškodovana. Seveda sem ne šteje kakšne modrice tu pa tam.

TRDO DELO ZA ZMAGE

Čeprav je začela pozno, je bila hitro uspešna. »Prvo mednarodno zmago sem dosegla na Poljskem. Bila sem presrečna, saj sem zanj precej »garala«. Zmage praznujem z možem na dobri večerji. Tudi v primeru, če ne zmagam, greva na večerjo, se pa na dobri večerji poveseliva življenja. Izredno rada sva hodila na turnirje na Švedsko, ker so res dobro organizirani prijetni ljudje in znajo narediti spektakularen dogodek. Seveda imajo pa tudi dobre restavracije,« v smehu pove Vida, ki ima doma na okenskih policah in vrhu omar spravljeno kopico pokalov. Njeni največji dosežki so bili drugo mesto na največjem ženskem mednarodnem turnirju Golden girl na Švedskem, peto mesto na evropskem prvenstvu v Španiji in uvrstitev na kvalifikacije za olimpijske

Kako drag šport je boks?

»Samo obiskovanje treningov in nakup opreme predstavlja letni strošek približno tisoč evrov. Problem je udeleževanje na mednarodnih turnirjih, brez katerih ne moreš resno napredovati, ki jih pa moraš plačati sam (vsaj v ženskem boks je tako). Za udeleževanje na teh turnirjih sva z možem investirala letno okoli 12. 000 evrov. Zveza je pokrila predvsem udeležbo na evropskem prvenstvu in kvalifikacijah za olimpijske igre in po en mednarodni turnir na leto, ostalo sama.«

igre, ki so potekale v Londonu. Potem je prišla korona in z njo povezani ukrepi, ki so v Sloveniji onemogočili izvajanje ustreznih treningov in tekmovalj za razliko od tujine, kjer so njene kolegice lahko polno trenirale in napredovale. Vida je sanjala o nastopu na olimpijskih igrah. »Moj trener Dejan Zavec je večkrat povedal, da bi bila svetovna prvakinja, če bi začela pri njem trenirati deset let prej. Za to je potrebno najmanj deset let treninga na vrhunskem nivoju. To ne pomeni, da opraviš le deset treningov na teden, ampak si v celem mesecu dovoliš le en izgubljen trening. Samo če čisto vsak trening daš res vse od sebe, lahko pričakuješ rezultate,« je prepričana Vida, ki je ugotovila, da se samo od olimpijskega boksa ne da živeti. V tujini se vrhunske borke ukvarjajo samo z boksom in jim država v celoti krije njihove treninge in ostalo. Ona pa je po težkem treningu odšla v službo, kjer je bila polno zaposlena in zvečer še trenirala. Za vse to je potrebovala še štiri ure vožnje med Ivančno Gorico, Ptujem, Laškimi in nazaj v Ivančno Gorico, vsak dan petkrat na teden. Hvaležna je svojemu zelo potrpežljivemu možu, ki je to razumel in ji kuhal ter bil njen trener v kotu med borbami na turnirjih v tujini.

NA STROGI DIETI

Vida se je v letih vrhunskega ukvarjanja z boksom morala držati tudi stroge diete. »Kot vsi športi,

kjer si omejen s težnostno kategorijo, moraš pri boks z zelo paziti na prehrano. Še posebej vsaj tri tedne pred boksom, ko začneš z izgubljanjem zadnjih odvečnih kilogramov in tempiranjem forme. Hrano doživljaš kot sredstvo za doseganje rezultatov. V svoje telo vnašaš le tisto, kar ti prinaša optimalen trening. Če to zanemariš, izgubiš dober trening in tega si ne smeš privoščiti. Največji izzivi vseh v borilnih veščinah so seveda hujšanje pred borbo. Ko to uspe, poskrbiš samo še za optimalen počitek, miselno pripravo na borbo, hidracijo in aktivacijo. Vse ostalo v borbi pa pokaže, kako kakovostno si treniral leta pred tem,« navzhe šampionka, ki je zelo hvaležna za sodelovanje z Dejanom. Spoštuje ga tako kot velikega strokovnjaka na svojem področju tudi kot Človeka. »Z njim se super razumem in sva se ujela. Znotraj možnosti, ki obstajajo v Sloveniji, mi je dal vse, kar je lahko. Še posebej zadnji dve leti pred covidom se mi je zelo intenzivno posvečal in me pripravljaj na evropsko prvenstvo in kvalifikacije v Londonu. Tja me je tudi osebno spremljal kot trener in tam sem imela najboljšo borbo življenja, čeprav sem po točkah izgubila z izredno izkušeno Ukrajinko. Tudi po koncu moje kariere sva še vedno prijatelja in redno v stikih. Ker sem ga spoznala kot človeka, vem, da nikoli ne odneha (in ti ne pusti odnehati), kadar je težko. Kadar ga kdo ovira pri tem, kar želi, se še bolj potruji za uspeh. Mislim, da je to tista njegova lastnost,

ki ga je naredila svetovnega prvaka, kljub vsem nemogočim izzivom, ki so mu bili postavljeni na pot in je seveda izjemen talent, za katerega sam pravi, da ga nima. Svojim tekmovalcem ne vsiljuje svojih ambicij in pogledov na življenje, do vseh je odprt. Obvlada delo z mediji in le-ti ga imajo zelo radi. Vsakemu tekmovalcu prilagodi slog borbe glede na dobre in slabe lastnosti posameznega tekmovalca, kar je redkost v nasprotju z ostalimi trenerji, ki vsem svojim tekmovalcem vsiljujejo svoj borbeni slog,« pohvali Vida Dejana, vrhunska športnica, ki je kljub ljubezni do športa, ostala ves čas predana tudi glasbi.

GLASBA ZA DUŠO

Doma so bili vedno vsi vpeti v glasbo. Oba starša sta pevca in velika ljubitelja dobre klasične glasbe. Otrokom sta predala to pristno veselje in čudenje nad lepim zvokom ter s tem osnovno glasbeno samozavest. Mama je nekaj časa vodila cerkveni pevski zborček, kjer so se vsi zelo angažirali, čeprav sedaj ve, da je bilo staršem velikokrat naporno za to napraviti čisto vsak vikend, leta in leta, zato ni čudno, da se je tudi sama podala na to pot. Postala je učiteljica violine, poučuje jo v glasbeni šoli v Laškem in pri

Razlika med boksom in pretepanjem:

»Za razliko od pričakovanj, je bistvo boksa gibanje nog, mirni živci, hitrost (in ne moč) udarca, dobra telesna pripravljenost in ne pretepanje. Želja po pretepanju te ovira pri doseganju dobrih udarcev, ker preveč popuščaš čustvom in se preveč trudiš zadeti nasprotnika in si zelo predvidljiv in ranljiv in delaš napake.«

svojem delu zelo uživa. Poskuša biti učiteljica, kakršno si je želela, in črpa od svojih najboljših profesorjev (Sonja Horvat in Žiga Brank). Žal pa ji zmanjka časa za sodelovanje v orkestrih in zasedbah. Vsako leto pa obišče masterclass pri priznanem profesorju Žigi Branku, kjer tudi nastopi. S tem razvija naprej svojo violinsko tehniko. Nujno se ji zdi, da kot učitelj ostaneš svež, napreduješ in ohranjaš stik z odrom. Vido, ki se je iz sončne Izole preselila v Ivančno Gorico, pa boste velikokrat videli, kako z veseljem vzgaja rastline na svojem vrtu. Imam tudi dva psa, pasme border collie. Psička Beti ima sedaj pol leta in je vir neskončne energije, starejši Miško pa je kot godrnjavi in zelo strpen stric. »Seveda pa tudi zelo rada dobro jem. Imam srečo, ker mož uživa v kuhanju in to res obvlada. Velikokrat, ko greva v kakšno gostilno, mu povem, da on to kračo bolje pripravi in da je njegov golaž boljši ... Boks oziroma savat mi je dal tudi ljubezen, saj sem moža pred desetimi leti spoznala na treningu. Šest let pa sva poročena in brez njega ne bi imela zadostne podpore za vse svoje dosežke. Redno je hodil z mano na vse turnirje, kjer je bil moj trener v kotu (Dejan Zavec namreč ni hodil z mano na turnirje). Je moja največja opora in motivator. Že od samega začetka pa sva načrtovala tudi, da si bova ustvarila družino. Sva tudi natančno uskladila želje in pripravila dolgoročni načrt,« pove Vida, ki se zelo rada vrača v domačo Izolo. Vsaj enkrat na mesec obišče starše »Vedno pridem z veseljem in uživam ob pogledu na morje in v morskem zraku.«

**PREKLOPITE
NA
@RAČUN**
Izberite okolju prijazen
način plačevanja računov.

**SCEGLI
@PAGAMENTI**
Scegli la fatturazione elettronica
per il rispetto verso l'ambiente.

➔ www.marjeticakoper.si/eracun

**marjetica
koper**

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

REGIONALIZZAZIONE IN SLOVENIA- PARERE POSITIVO DELLA CAN COSTIERA, STOP DEL GOVERNO

Si prospettano nuovi, gravi intoppi per la regionalizzazione in Slovenia. Il governo ha espresso parere negativo alla proposta di legge, formulata dal Consiglio di Stati e che sembrava condivisa da gran parte dei Comuni. Sebbene previsto dalla Costituzione slovena, il secondo livello dell'autogoverno locale non mai stato introdotto. Campanilismi, timori sul funzionamento delle province, sul loro finanziamento e sulle competenze che avrebbero tolto alle municipalità, hanno impedito di trovare i 60 voti necessari alla Camera di Stato per varare la riforma. Diventa così praticamente vano il grande lavoro di preparazione, svolto negli anni scorsi e che aveva coinvolto anche il deputato della CNI a Lubiana, Felice Žiža e la CAN Costiera. Quest'ultimo organismo nel corso della sua ultima seduta straordinaria aveva esaminato le norme sulle amministrazioni locali e sulla costituzione delle province. Nella parte introduttiva il presidente, Alberto Scheriani e il segretario, Andrea Bartole, avevano ripercorso le tappe salienti dei preparativi all'importante

riforma, condotti in stretta collaborazione con il deputato, ringraziato per il suo prezioso apporto. Il Consiglio della CAN Costiera aveva ribadito la propria soddisfazione per i contenuti delle norme, frutto di un intenso lavoro preliminare assieme ai sindaci dei quattro comuni costieri, con il governo precedente e con il presidente del Consiglio di Stato, Alojz Kovšca, giunto in visita a Capodistria. Importante era che fosse stato riconosciuto lo status speciale della fascia costiera, proprio per la presenza della Comunità nazionale italiana, che la futura regione inglobi solo Capodistria, Isola, Pirano e Ancarano, staccandole dal Carso e da Postumia, come era stato previsto in un primo tempo. Accolte le richieste che il nome sia Istria e che la CNI veda tutelati i propri diritti. Tra questi anche la rappresentanza nel Consiglio regionale, che conterà 28 membri. Per analogia con la Legge sulle autonomie locali a livello comunale, sarà chiesto che i seggi garantiti per i connazionali siano 4, ossia uno per ogni Comune come proposto dalla vicepresidente della CAN Costiera, Nadia Zigante. L'altro vicepresidente

Marko Gregorič ha rilevato l'importanza di inserire già nella legge quadro lo statuto speciale della regione, nonché l'abbandono del termine "provincia" per la nuova amministrazione, usato nelle traduzioni ufficiali giunte da Lubiana, per usare, invece, la denominazione più in armonia con le tendenze europee di "regione". Si insisterà sulla nomina di un consigliere italiano a vicepresidente del Consiglio regionale. Il deputato Žiža sosterrà le posizioni della CAN Costiera alla Camera di Stato, se necessario anche con degli emendamenti. In margine alla riunione, il parlamentare della CNI a Lubiana ha informato i consiglieri sui preparativi per l'accordo di coalizione con l'attuale esecutivo. La bozza sarà pronta entro agosto e presentata alla CAN Costiera, prima delle consultazioni con i partiti della nuova maggioranza. Žiža ha annunciato che saranno riproposti i progetti e le leggi non realizzati nella precedente legislatura e che saranno aggiunti altri punti importanti per lo sviluppo della Comunità nazionale italiana.

LA SENATRICE LAURA GARAVINI INCONTRA LA CAN COSTIERA E LE COMUNITÀ DEGLI ITALIANI

Ampio scambio d'informazioni, in un'atmosfera cortese a Palazzo Gravis tra la sen. Laura Garavini, il deputato al Parlamento sloveno Felice Žiža, i vertici della CAN Costiera e i presidenti di alcune Comunità degli Italiani. L'alto ospite nella legislatura che si sta chiudendo è stata vicepresidente della Commissione esteri del Senato ed è da sempre vicina alle istanze della Comunità nazionale italiana in Slovenia e Croazia. Nel colloquio ha voluto precisare che il suo ritorno in Istria vuole significare la grande importanza che da alla componente italiana in queste terre. Se riletta in settembre offrirà il suo massimo sostegno possibile per risolvere questioni ancora aperte, che la CNI chiede da anni siano risolte. Il ruolo delle CAN le è stato esposto dal Presidente, Alberto Scheriani. Nel suo intervento ha sottolineato la cura che viene riservata alle scuole, all'informazione e alla cultura per tutelare la lingua italiana in questi territori, di cui la componente italiana autoctona è da sempre

parte integrante. All'ospite sono state spiegate altre attività in corso, come l'acquisto di Palazzo Tarsia che porterà in zona le istituzioni italiane che già non vi hanno sede, trasformando la storica Calle degli Orti Grandi (oggi Via OF) in un rione della CNI. Il parlamentare Žiža ha riproposto l'annoso problema dell'equipollenza delle lauree ottenute in Italia e non riconosciute in Slovenia e Croazia. Ha rilevato anche l'importanza di contatti diretti con Roma per gli italiani che vivono in Slovenia e ha ricordato i passi che già ha fatto per aprire tavoli di colloquio italo-sloveni. La sen. Garavini, che successivamente ha incontrato a parte il Presidente dell'Unione Italiana e i suoi collaboratori, nel ringraziare per la calorosa

accoglienza, ha avuto parole d'elogio per il lavoro svolto dalle istituzioni CNI, per i pregevoli risultati che conseguono, grazie al sostegno dell'Italia che non deve venir meno. Ha rilevato, però, che esso non è scontato e che sarebbe importante per consolidarlo, rafforzare il dialogo tra le organizzazioni degli italiani in Slovenia e Croazia.

BILINGUISMO- L'UFFICIO DELLA CAN COSTIERA INCONTRA L'ISPETTORATO INTERCOMUNALE

Si è svolto giovedì 18 agosto il secondo incontro tra la CAN Costiera e l'Ispettorato intercomunale con l'intento di definire una maggiore collaborazione tra le due parti. Il Dirigente dell'Amministrazione intercomunale dell'Istria, Ivan Koljesnikov assieme al segretario della CAN, Andrea Bartole, ed alla collaboratrice professionale dell'Ufficio per il bilinguismo, Kim Jakopič, hanno analizzato il lavoro svolto finora, constatando che le segnalazioni sono perlopiù riferite alla segnaletica stradale, alle affissioni pubblicitarie nonché alle passate elezioni. Per migliorare la

già instaurata collaborazione è stata definita una maggiore condivisione delle problematiche riscontrate, tramite l'invio di resoconti mensili da parte di entrambi per verificare il lavoro svolto e le tematiche trattate e con degli incontri trimestrali per ottimizzare i risultati. Hanno definito un protocollo di collaborazione diretta sul territorio che prevede la verifica congiunta dell'applicazione del bilinguismo da parte dell'Ufficio della CAN Costiera e degli ispettori dell'Amministrazione intercomunale dell'Istria.

UFFICIO PER IL BILINGUISMO

CELEBRATA LA MADONNA GRANDA A STRUGNANO, IN FESTA LA COMUNITÀ ITALIANA

Ha fatto accorrere una folla di fedeli al Santuario Mariano di Strugnano la festa dell'Assunta del 15 agosto. Per i fedeli connazionali la ricorrenza viene indicata come "Madonna Granda" e per lunga tradizione viene celebrata dalla vigilia con una messa solenne celebrata dal vescovo, assistiti dai parroci della regione. Al rito segue il pellegrinaggio sino alla croce in pietra a strapiombo sul mare, dove viene impartita la benedizione a tutti i marittimi. Di solito il corteo è illuminato da una fiaccolata, che quest'anno vista la grave siccità e l'allerta incendi è stata sospesa per precauzione. Segue quindi la veglia per venerare la statua e il dipinto della Madonna di

Strugnano, che la tradizione vuole sia comparsa sul colle oltre mezzo secolo fa, chiedendo la costruzione di una chiesa dignitosa per lo svolgimento dei riti religiosi. Sul posto è sorto uno dei principali santuari Mariani della zona, molto frequentato anche da cittadini croati e italiani. La Festa dell'Assunta ha avuto da sempre una parte laica, altrettanto sentita dai fedeli, ma che con il tempo, la pandemia e altri intoppi era quasi caduta nel dimenticatoio. A riallacciarsi alle tradizioni popolari quest'anno sono stati gli attivisti della Comunità degli Italiani "Giuseppe Tartini" di Pirano. Su iniziativa di Gianfranco Giassi, noto come uno dei principali organizzatori della Festa

dei cachi nella vallata di Strugnano, nel suo casale si sono dati appuntamento i connazionali che hanno partecipato alle cerimonie religiose. Invitati dalla Presidente della CI, Fulvia Zudič, hanno condiviso i loro ricordi della grande festa di metà agosto, della gioia che accompagnava i lunghi pellegrinaggi a piedi dai villaggi limitrofi e che portava poi a consumare le tipiche merende sui prati a base di specialità istriane. Valori questi che erano andati perduti e che i connazionali del piranese hanno voluto, giustamente, far rivivere seppur rivisitati in chiave moderna.

CREVATINI: LA FESTA TRADIZIONALE DI SANTA BRIGIDA ATTO DI AMICIZIA E COLLABORAZIONE

Tradizioni, voglia di aggregazione e venerazione della Santa. Tutto questo ha fatto accorrere in luglio a Crevatini i partecipanti alla Festa di Santa Brigida. Si sono dati appuntamento nel giardino della chiesetta consacrata alla Santa, protettrice delle donne e alla quale sono particolarmente devoti gli abitanti dei Colli di Muggia. L'evento, promosso dalla locale Comunità degli Italiani, con il contributo del Comune e dalla CAN di Capodistria, nonché dall'Unione Italiana e dall'Università popolare di Trieste, è stato fortemente voluto dalla presidente, Maria Pia Casagrande. È tornata in Istria per l'occasione una delegazione di San Ginesio, in provincia di Macerata, nelle Marche. Guidati dal vicesindaco, Daris Belli, hanno ravvivato la serata con i loro tamburini e sbandieratori, che si richiamano alle tradizioni medievali. Ad introdurre la Festa è stata la Messa, officiata dal parroco don Franc Šenk. Una nota di colore è arrivata dalle donne della Fameia Muesana, che indossavano i

costumi tipici della loro località, immancabili prima della Seconda guerra mondiale quando da Muggia partiva la processione sino a Santa Brigida. Alla parte ufficiale è intervenuto come ospite d'onore, il Console generale d'Italia e Capodistria, Giovanni Coviello. Ha avuto parole d'elogio per l'impegno di Crevatini a non dimenticare le proprie origini. Apprezzamenti alla Comunità degli Italiani sono giunti dal vicesindaco di Capodistria, Mario Steffè, che ha portato un saluto del primo cittadino, Aleš Bržan, vicino alle iniziative promosse dalla cittadinanza. Steffè ha annunciato ancora per settembre la formalizzazione dell'accordo di collaborazione con San Ginesio. A salutare la firma dell'intesa è stato il vicesindaco del Comune marchigiano, Daris Belli. Ha fatto seguito un programma culturale, con impegnati il gruppo "Kantadore" e gli ospiti di San Ginesio. Quindi nel giardino della chiesa di è passati alla parte conviviale, molto attesa dopo le limitazioni portate dal Covid.

LOTOS VINCENC ŠPAROVEC

Njegova zgodba zveni neverjetno. Ko je pri 21 (danes je star 50) odšel za tri mesece na ladjo, je nekje ob afriški obali padel v morje. Kmalu so ga pogrešali, se vrnili ponj in ga po skoraj štirih urah potegnili na krov. O dogodku ni govoril, lansko leto pa je v Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer je zaposlen, ustvaril avtobiografsko predstavo/gledališki dokumentarec Človek v morju, ker sta z življenjsko sopotnico in dojenčkom nepričakovano doživela nevihto na jadraniu s prijatelji.

Za njim je uspešna in bogata kariera gledališkega, filmskega in televizijskega igralca. Če ne hodite v gledališče, ga boste lahko jeseni, ko prihaja v kino Gajin svet 2., režiserja Petra Bratuše, videli v vlogi inšpektorja.

V tvojih biografijah piše, da si igralec, boksar in častnik slovenske vojske.

Igralstvo je tvoj poklic, boks tvoj šport, od kod pa vojska?

Ne boksam več. Je pa res, da se vse življenje ukvarjam s športom. Človek je pač v življenju od nečesa odvisen. Moja odvisnost je v tem, da hočem najti mir, najdem pa ga tako, da izčrpam svoje telo. Najprej sem plaval, celo osnovno šolo, dvakrat na dan. Plavanje je zelo naporen šport in ta napor je postal moj standard. Leta 2003 sem dobil ponudbo, da v filmu igram boksarja. Rekel sem si, te vloge ne morem igrati, če o boksu nič ne vem. Začel sem trenirati, za sabo nimam nobene borbe, bil pa sem v ringu z izkušenimi boksarji. V klub, katerega je vodil Saša Taraniš, je nekajkrat prišel "sparirat" tudi Dejan Zavec, vztrajal sem 14 let. Všeč mi je bilo, izčrpalo me je in po treningu se mi je zdelo, da sem se znebil svoje nakopičene jeze in delno tudi strahu. Kot namestnik poveljnika čete v Bohinjski Beli sem nekakšen koreograf. Oblikujem formacije ljudi v uniformah, ki služijo ciljem, višjim od tega, koliko ima kdo na računu in kako je oblečen in kakšen avto vozi. Postavljam formacije (koreografije), v katerih se ljudje počutijo varne, kar pomeni, da skrbijo drug za drugega. Solidarnost in tovarišstvo sta bili zame vedno vrednoti, ki pa žal izumirata, ali pa sta to vrednoti za romantike in naivneže. Uniformo sem oblekel prostovoljno, tako sem nekam pripadal, tak človek sem. Pripadam gledališču, ko sem bil pomorec, sem bil del posadke, in če me kaj opredeljuje, je to prepričanje o pripadnosti in skupnosti. To je to, kar povezuje vse te tri stvari, o katerih me sprašuješ. Igralstvo je shizofren poklic, igralec ni nič, dokler ne dobi besedila, dokler ne dobi vloge. Bolj, kot je nič, boljši igralec je.

Ko se odločiš za igralstvo pri osemnajstih, najbrž ne razmišljaš, kot si rekel, da si nič, da bi bil vse! Zakaj torej?

Istočasno sem bil vpisan na pravo in ekonomijo, mislim, da bi šel na pravo, če ne bi tistega leta '91 naredil izpite na AGRFT. Ne bi poskušal še enkrat. Izpiti so bili izziv, sem tekmovalen človek, vpisanih je bilo 200, sprejetih pa deset in to se mi je takrat zdelo super. Nisem vedel, v kaj se spuščam, dve leti sem se ukvarjal s tremo, ker res ni običajno stanje, da si naraven na odru. Vsi te opazujejo, ti pa se delaš, da te ne. To ni naravno stanje. Potem ti pa rečejo, kako si bil naraven, ker si se delal, da te nihče ne gleda. Malo moraš biti »upičen« na svoj način. Kar je pa res, da sem vedno rad potoval in je igralstvo z vsako vlogo in besedilom poklic, kjer si neprestano na poti, čeprav ne spreminjaš zemljepisne širine, je oder vedno tam.

A je kakšna vloga, ki je ne bi igral?

Vloge ne bi odklonil, odklonil bi pa stališče, kontekst, sodelovanje in to sem naredil že nekajkrat, če se mi je kaj zdelo banalno. Temu se izogibam. Vsemu, kar je povezano z rumeno barvo. Naše poslanstvo je kazati zrcalo, opredeliti

se, iskati kontekste, podtekste, ukvarjati se z malo globljimi stvarmi, obenem izobraževati, ne pa poneumljati.

Vrniva se k vojski. Večkrat smo se pogovarjali o tem, da bi morali uvesti obvezni vojaški rok, morda za mesec ali dva. To bi bilo obdobje, v katerem bi spoznali, kaj pomeni biti del skupnosti, kaj pomeni solidarnost, delo za nekoga drugega, ker nikjer drugje tega ne bi bilo mogoče spoznati. Sem sicer ostra nasprotnica vojske ...

... jaz tudi! Razlogi, o katerih govoriš, so tudi edini smisel vojske. V uniformi nisem prestopil Kolpe niti Karavank, sem domoljub in svojim vojakom razlagam razliko med domoljubjem in nacionalizmom. Nacionalizem poganja jeza in sovraštvo, domoljublje pa naj bi poganjala ljubezen. Smisel vojske ni orožje, nisem ljubitelj orožja, sem pa pristaš enote, ki je skupaj zato, da nekaj naredi. Že to, da preživiš brez trgovskega centra in brez mame, ki ti vse opere, zlika in skuha, je nekaj. Tako, kot je rojstvo otroka nekaj, o čemer se ženske pogovarjajo do smrti, se tudi jaz, ki sem bil zadnja generacija v jugovojški in dezertiral iz

Niša. Moški se veliko pogovarjamo o tem, kako smo preživeli vojsko. To je pravzaprav iniciacija iz fanta v moškega, lahko je pa tudi način, kako preživeti v naravi. V vsem tem vidim nek smisel. Danes smo navajeni plačati vse, navajeni na to, da nekdo drug nekaj naredi namesto nas. Hodimo po ljubljanskih ulicah, mimo obnemoglih in pretepenih ljudi, pa se nas to ne tiče. Želel bi si več razumevanja, odovornosti in sočutja med ljudmi.

Kakšne so obveznosti rezervnega poročnika? Kaj mora početi?

Vsako leto spomladi sem vodil osnovna usposabljanja, kar traja deset dni. Pred tem so nam, častnikom in podčastnikom, v treh dneh razložili naloge. Marca imamo osnovno usposabljanje, test rokovanja z orožjem, preverbo bivalnih sposobnosti, taktični premiki po bojišču, spanje v naravi, septembra pa je vojaška vaja. Traja skoraj mesec dni, kjer smo to, kar smo se spomladi naučili, preverili v praksi.

Veliko obveznosti v letu dni, še posebej za nekoga, ki toliko igra kot ti?

Običajno je bilo tako, da teden dni med vajo nisem imel predstav, ko pa so bila usposabljanja v Bohinjski Beli, sem bil tam do štirih, šel v Ljubljano odigrat predstavo in nato nazaj.

Kar naporno?!

Začela sva pogovor s tem, da se rad izčrpavam oz. da se moram izčrpati, da dosežem mir. In to je to.

Večina tistih, ki boksajo, pravi, da tako sproščajo jezo. Ti ne bokaš več, vojaška usposabljanja imaš dvakrat letno. Kam usmerjaš jezo?

Pred kratkim sem bil star 50 let in z leti se človek nauči živeti z jezo. Jo obvladati. Za večino jeze si odgovoren sam, ukvarjaš se s stvarmi, na

katere ne moreš vplivati in jeza je posledica tega. Ukvarjaš se ali s preteklostjo ali prihodnostjo, politiko, življenjskim slogom, ki ga vidim okoli sebe ... V glavnem s stvarmi, ki se me ne tičejo in s 50 leti, bi se s takimi stvarmi moral nehati ukvati. Teoretično to vem že dalj časa, zdaj pa sem na dobri poti, da bo tako tudi v praksi.

Kaj te bo vedno jezilo?

Plehkost, banalnost, primitivnost, v kateri živimo, kjer se uspeh meri v denarju, kjer je uspeh to, kdo bi koga bolj prinesel naokoli. Kjer sta zvižčnost in preračunljivost nagrajevana.

Kaj pa hudobija in zloba?

Tudi. Zakaj je človek tak? Zaradi strahu in neboljnosti, frustracij, kompleksov, ne upa se spopasti s samim seboj.

To so tudi razlogi za vojne. Sem tista generacija, ki se ji je zgodilo vse, od menjave družbenega reda, valut, razpada in nastanka nove države, vsekakor pa nisem pričakovala še ene vojne. Že misel na vojno me plaši, ob tem ne znam razsodno razmišljati.

Vsaka generacija je doživela vojno, mi leta 91. Takrat sem bil v teritorialni obrami, pri osemnajstih sem v uniformi naredil sprejemne izpite na AGRFT. Vojna povzroča katarze, tako kot mora človek priti do dna, da lahko spet raste, se mora nekaj podobnega zgoditi tudi v širšem družbenem kontekstu. Zavestno rinemo na dno, da se lahko potem nekam dvignemo. Današnja vojna je zaradi energentov. Leta 2006, ko sem obiskoval šolo za častnike, sem napovedoval, da bo naslednja vojna za vodo. Ukrajinska vojna se bo rešila tako ali drugače. Ko pa gledaš tole sušo, presihajoče reke in jezera, vodnjake in bo žejnih

in brez vode vedno več ljudi in rastlin, takrat pa morala in etika izgubita svojo težo, ker gre za preživetje in voda je osnovna dobrina. Tega se najbolj bojim.

Ko sem gledala požare in uničenje na Krasu, sem se spomnila filma Zeleno sonce iz leta 1973, režiserja Richarda Fleischerja, s Charltonom Hestonom v glavni vlogi.

Dogaja se leta 2022, v popolnoma devastiranem New Yorku. 40 milijonov ljudi živi v pomanjkanju na ulicah ali majhnih stanovanjih, peščica ima vse. V mestu je eno samo drevo, kot bi bilo v muzeju.

Velike korporacije obvadujejo vse, hrano predelujejo iz umirajočih ljudi v zelene ploščice, ki jih reklamirajo kot hrano iz alg. Večkrat se spomnim tudi filmov Mad Max in Venom, v katerih divjajo vojne za gorivo. Tolažila sem se, da je človek racionalno bitje in da se nam kaj podobnega ne more zgoditi. A smo zdaj že blizu ... Na določen način sem vesela, da sem že toliko let na svetu, da sem doživela drugačen svet, kot je ta, ki ga živimo danes.

Ja, žalostno, tudi jaz sem nostalgik in romantik. Večkrat sem si rekel, pa saj lahko še kaj postorimo za naša življenja, ne moremo se kar posloviti ali pa poslavljati, ne moremo toliko časa umirati. Jaz bi rad živel, nočem umirati. Toda, tako kot je prostor za pesimizem, je tudi za optimizem. Nekako se mi zdi, da se je tudi kapitalizem iztrošil tako, kot se je komunizem in da se ljudje vračajo k naravi, obnovljivim virom ... Morda je upanje, da se bodo stvari obrnile. Predvsem pa se nam mora nehati muditi, da nemo brezljati, malo se moramo ustaviti, ker je ta hitrost požiralnik in generator gospodarske rasti in potrošnje in potem ... Več si naredil, več si porabil in kaj?! Zakaj in komu si se moral dokazati?

Spomladi si v MGL pripovedoval zgodbo o tvoji nesreči. V mojih mladosti so bili veliki frajerji tisti, ki so delali na naftnih ploščadih in pomorščaki. Eden od razlogov je bil najbrž tudi ta, da takrat nismo veliko potovali in ti ljudje so prinašali s sabo vonj po svetu. Si zato šel na ladjo?

Eden od. Spomnim se Desperadosa ...

Tudi jaz, delal je na naftni ploščadi ...

Nekaj mesecev jih ni bilo, ko pa so prišli, je bilo vse njihovo. O tem govorim tudi v predstavi Človek v morju, ki si jo omenila. Takrat sem bil še v srednji šoli in ob njih sem čutil neko svobodo in boemskost, ki mi je takrat vzbujala simpatijo. Ili izza obzorja, se ne vrniti, potem pa so vrnili in pripovedovali nore zgodbe. Zdelo se mi je, da se nam, ki smo v mestu, nič ne zgodi. Kar seveda ni res ...

Bojana Leskovar

... druge stvari se nam dogajajo.

Ja, ampak kaj se na 100 kvadratih lahko zgodi? Tam, na morju je neka druga melanholija, je svoboda, ki pa ni za vsakogar.

Kakšen človek prenese več mesecev omejenega prostora, točno določene ljudi? Če greš na ladjo, delaš ves dan ...

Nekako moraš preživeti dan.

Prisiljen si se soočiti s svojimi travmami. To ni samo avantura, potovanje. To je avantura s samim seboj.

Pri meni je bila to res avantura, šel sem na ladjo trikrat po tri mesece. V treh mesecih sem se želel naučiti čimveč, da bi mi pomorstvo zlezlo pod kožo. Ne morem pa reči, da sem pomorščak. Na ladji je lahko marsikdo, biti na morju vse življenje pa malokdo. Kot pomorščak si nič, nisi ne živ, ne mrtev, nikjer nisi v živo, ne veš, koga pogrešaš. Ko si na morju, pogrešaš družino, ko si doma, pogrešaš morje in ladjo, kamorkoli prideš, si tujec ... Živeti s tem, pristati na to ...

Spomnim se zelo dobre knjige turškega avtorja, ki govori o razmerju med ženo in možem, ki je pomorščak, o njeni družini. Ženska neprestano čaka, mož pa je vsakokrat drugačen, ko se vrne. Vedno hitreje želi spet na morje, ona pa da čimprej gre. Ker je slast pričakovanja večja od sreče, ko je doma. Zakaj si se odločil za ladjo?

Na begu sem bil vse življenje, pa ne bi govoril o družinskih razmerah, v katerih sem odrasčal. Dejstvo je, da sem imel zelo čustvena starša, nezrela, premlada sta imela otroka. Odkar se spomin, sem bil na begu. Zame so bile, ali iti v vojsko ali na potovanje ali na ladjo, pravzaprav počitnice. Vojsko sem služil v Nišu, pri specialcih. Tam so ljudje trpeli, si rezali žile, jaz pa sem bil na počitnicah. Spoznavam nekaj novega. Najbrž ni naključje, da sem igravec. Z vsako vlogo si nekdo drug, nekam prideš, nekaj zavohaš. Kamorkoli sem prišel in bil tam nekaj časa, so mi ljudje rekli, pa saj ti si tak, kot da si tukaj doma. Hitro sem se naselil, se udomačil, povsod od bivših republik Jugoslavije do Afrike.

Ampak doma si iz Ljubljane?

Ja, iz Prul.

Dve imeni imaš, zelo nenavadni, Lotos in Vincenc.

Ob rojstvu mi je dala mama ime Lotos, potem so mi dodali še eno, "normalno" ime in še krščen sem kot Vincenc. Mislim, da je to rodbinsko ime pri Šparovcih. No, v puberteti, ko je človek še občutljiv na imena, so mi, ko sem se predstavil Lotos, odvrnili, ja, ja jaz sem pa tulipan in ime mi je šlo na živce. Zdaj sem se pa navadil.

Kako te pa kličejo zdaj?

Lotos, Lot, Lotke.

Vrniva se na ladjo. Nedavno mi je prijatelj pripovedoval, kako je doživel prometno nesrečo. V križišču se je nekdo zaletel vanj, avto se je prevrnil in dogajanje je doživljal

kot nekakšen upočasnen film. Ti si padel z ladje, ker se je utrgala vrh. Na kaj si pomislil najprej?

To je nekaj, na kar ne moreš biti in nisi pripravljen, zato temu, da sem preživel, ne morem reči dosežek. Je pa res, da se mi je potem, ko so me potegnili iz vode, prišel kapitan zahvalit. Baj, da večina ljudi umre od šoka. Predvsem pa se prometna nesreča zgodi v nekaj sekundah, jaz pa sem bil v vodi skoraj štiri ure. Čas dobi drugo dimenzijo, to umiranje in poslavljanje. Ko po padcu prideš iz vode, ne veš, ali je to res ali sanjaš. To moraš najprej razčistiti. Ko to razčistiš, je največja mora, ki se ti lahko zgodi. Tudi, če samo sanjaš, je to največja mora. Mislim, da je vsak, ki je kdaj gledal s trajekta v vodo, pomislil, tako kot tudi jaz na ladji, kaj pa če bi zdaj skočil, kaj pa, če padem. Če si na trajektu, je blizu otoček, vsi bi te videli ... Jaz pa sem padel s tovorne ladje, nihče me ni videl in ladja je plula dalje.

Kaj se je dogajalo s tabo?

Od razčiščevanja, ali sem buden ali spim, do klofutanja samega sebe, spraševanja, kaj sem komu naredil, da moram tako mlad umreti. Imel sem 21 let, živel sem hitro, zakaj ne morem hitro tudi umreti, koliko časa se bom moral držati na tej vodi in čakati na nevihto, morskega psa, karkoli. Potem jeza, zakaj jaz, potem iskanje Boga, čeprav ne hodim v cerkev, sem v vodi molil, potem sem si predvajal v mislih svoje življenje. Zanimivo, spomnil sem se samo lepih stvari kot v kakšni limonadi, patetično je bilo. Takrat vidiš, kaj šteje ali pa sem jaz tak. Razmišljal sem o tem, kako lepo je živeti, koliko lepih stvari sem doživel, kako smo se imeli radi s prijatelji, kaj vse smo počeli, kako je bilo povsod lepo. Najbrž je tako tudi takrat, ko si na smrt bolan. Vse se ti zdi lepo, ko tega ni več.

Ko si sredi oceana in se tako mlad poslavljaš, se sprašuješ, kakšen bo pogreb v Ljubljani, kdo bo prišel, kaj bodo govorili. Res patetično in kar jokaš. Dokler v nekem trenutku kot človek, ki je obsojen na smrt, govorimo o urah ali dnevih, dveh ali pa ti zdravnik pove, da imaš samo še toliko in toliko življenja, je to stanje, ko nehaš pričakovati, nič več ne čakaš kaj bo, nehaš upati. Takrat nastopi mir. Takrat v morju je bilo edinič v življenju, ko sem bil miren, ampak res miren, brez sodb, brez pričakovanj, brez načrtov, kaj bom naredil, kaj moram narediti, brez razčiščevanj preteklosti, kdo je za kaj kriv, kaj bi moral storiti drugače, v tistem trenutku samo si. Če bi ta trenutek znal pretvoriti v življenje, bi bil še bolj srečen. A ga ne moreš, čas ni pravi, okolica in sistem funkcionira tako, da moraš nekaj predvidevati in načrtovati. To, da se ukvarjaš s tem, kar si, kaj si in kaj te obdaja, je pravzaprav edina stvar, na katero lahko vplivaš. Lahko vplivam na tisto, kar se v tem trenutku dogaja, kaj govorim, kaj od tega sprejmemo drugi. Ta mir, ki sem ga takrat doživel, je odsotnost pričakovanj.

Skoraj štiri ure, ki jih takole preživiš v morju, so najbrž neskončne in to, da se je ladja obrnila in so te našli, čudež.

Z režiserjem Petrom Bratušo in dramaturginjo Iro Ratej smo med pripravi na predstavo šli posnet kapitana in drugega častnika krova, ki me je našel. Prvi stavek, ki ga je izgovoril kapitan, je bil, nisem kriv. Kakšen pečat je bil ta dogodek! V dolgoletni karieri je imel dva taka primera, jaz sem preživel. Drugega so celo videli, kako je padel, je pa res, da je bilo zelo mrzlo morje.

Veliko srečnih okoliščin je bilo v tvojem primeru, mirno in toplo morje, ni bilo morskih psov, ni bilo nevihte, da so se na ladji odločili, da se vrnejo pote in da so te videli v teh širjavah ...

In da se je drugi častnik odločil, da me bo našel ... Takrat sem začel verjeti v nekatere stvari, posadka ni obupala, čeprav so vedeli, da je to misija nemogoče. Z drugim častnikom krova sem preživel noči in noči na poveljniškem mostu, ko je bil dežurni, opazoval plovbo, se učil navtike in navigacije, opazoval zvezdno nebo in s pomočjo sekstanta računal pozicijo, gledal utrinke. Blažen mir je bil, vsi so spali, ladja pluje in ti imaš občutek, da si na vesoljski ladji in greš v vesolje. On se je odločil, da me bo našel. Tega nisem vedel takrat, izvedel sem šele na snemanju po skoraj tridesetih letih. Rekel je, moja naloga je, da ga najdem, ne, da ga iščem. Kako so taki dogodki odvisni tudi od odločitve. On se je odočil, da me najde!

Ko si zagledal ladjo ...

... evforija, isti trenutek, ko so me potegnili na krov, pred tem pa me je val počil ob bok ladje in bil sem ves omotičen, potem sem se izklopil ... isto stanje kot med operacijo, imel sem nekaj ortopedskih, imel sem odprte oči, gledaš v eno točko, ne razmišljaš o ničemer, čas teče... Na ladji je bilo tako, da so me vsi pustili pri miru, a

ne kot cucka, dali so me v kabino, pustili so me iz spoštovanja, pustili so mi mir, umaknili so se. Prišel je kapitan in mi rekel, da lahko k njemu pridem kadarkoli, res sem šel, pila sva, nič se me ni prišlo, potem pa sem spal cel dan, šel delat in nikoli potem se z mano o tem nihče ni več pogovarjal. Delali smo se, kot da se nikoli ni nič zgodilo. To ni bila ignoranca, ampak spoštovanje do tistega, kar se je zgodilo. Nihče nima pravice, da vstopa v to dogajanje in do korone tega tudi

nisem dovolil.

O dogodku si javno spregovoril šele pred dvema letoma.

Nisem hotel biti junak zgodbe, na katero nisem imel vpliva. To je bila nesreča na morju, tega nisem hotel, je izven moje volje, nimam pravice, da vstopam v to zgodbo. Do korone, ko sem videl, da izgubljam upanje, da me bombardirajo samo s slabimi novicami in intrigami in strahom, sem se odločil, da to artikuliram tudi zaradi

sebe. Ko pogrešam upanje tudi v okolici, je to zgodba, ki upanju daje nek smisel. Ker je upanje podkrepljeno z dejstvi, s konkretnim dogajanjem.

A je dejstvo, da si to zgodbo pripovedoval na odru večkrat, neka vrsta katarza?

... ne vem.

Na novo osmišljaš dogodek, upaš z ljudmi?

Ja. Tudi sebi. Vsakič, ko povem zgodbo, se vprašam, ali moramo res tako daleč, da spoznamo, kaj je v življenju pomembno. Ne moreš zdaj, ko si zdrav in na trdih tleh, okoli sebe imaš najbližje, razmišljati tako, kot si takrat. Ta predstava je poklon moji zgodbi, mojemu gledališču, ki mu pripadam in sem mu lojaln, predvsem pa korak nazaj. Kaj pa je gledališče, kako se je začelo? Ljudje so sedeli okoli ognja in si pripovedovali zgodbe, ki so jih doživeli. Še vedno mislim, da je smisel gledališča zgodba, ki se te dotakne. Ali pa ne.

O tvoji zgodbi naj bi Peter Bratuša posnel film. Ko sem to slišala, sem se najprej vprašala, a bo Lotos igral samega sebe? Kdo bi to zaigral bolje?

Ne, režiser mi je predlagal, naj igram kapitana. Petra je zgodba inspirirala in če je prepoznal v zgodbi upanje in smisel, bi lahko nastalo nekaj lepega. Predvsem bi lahko bil film, dokler še obstaja splošna plovba v kakršnikoli obliki, tudi poklon slovenskemu pomorstvu.

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

MideaGroup
humanizing technology

CLIVET
Home

Sphera EVO 2.0

SUBVENCIJE
EKO SKLADA

TOP SYSTEM EFFICIENCY

ErP 55°C A++
L A+

Ustvarite si svoje podnebje s toplotnimi črpalkami Clivet.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

Matej Sukič

ISTRA POTREBUJE GLEDALIŠČE ZA OTROKE

Konec avgusta so na svoj račun ponovno prišli najmlajši, ko je v Sežani in Kopru potekal 2. festival Pri svetilniku v avgustu. S seboj je prinesel gledališke predstave in delavnice, klovnske vragolije, številna presenečenja za mlade obiskovalce in nastope v koprskih domovih starejših občanov. Odličen uvod v novo gledališko sezono, v kateri v Kopru pričakujejo rekorden obisk otrok.

Napori Gledališča Koper, da se po vzoru Ljubljane in Maribora tudi v Istri vzpostavi gledališka ustanova, ki bo skrbela za otroški gledališki program in vzgojo, niso iz trte zviti. To je dokazal tudi obisk festivala Pri svetilniku v avgustu, ki je navdušil tako najmlajše kot njihove starše. Že na premieri **Barčice** (Renata Vidič) – prve predstave na festivalu, se je na Martinčevem trgu v Kopru trlo obiskovalcev. Organizatorji so morali na prizorišče prinesiti kar nekaj dodatnih stolov, da so se vsi lahko usedli. Naslednji presežek je prišel v obliki predstave v hrvaškem jeziku, ki jo je pred 20. leti v zagrebškem gledališču Žar ptica režirala Katja Pegan in je od takrat doživela več kot 300 ponovitev. **Ti in Jaz, mali medo** (Martin Waddell) je bil pravi pravcati stand up šov, ki je salve smeha izvajal tudi iz odraslih. Naj omenimo še **Malega princa** (Antoine de Saint-Exupéry), ki ga je režiser **Ivan Loboda** s svojo mlado ekipo preoblekel v vizualni in tehnični gledališki presežek. A morda bolj kot s ponudbo odličnih predstav je Pri svetilniku v

avgustu navdušil s spremljevalnimi vsebinami. Sem vsekakor spadajo nastopi klovnov, ki so obiskovalce spremljali na poti do prizorišča, pravljica **Tonin** (Vanja Pegan), ki so jo vrhunski igralci **Anja Drnovšek**, **Francesco Borchini** in **Mak Tepšič** otrokom brali v treh jezikih: slovenskem, italijanskem in hrvaškem, ter predstava **Rdeča kapica**, ki so jo udeleženci gledališkega treninga izvajali v koprskih domovih starejših občanov. V luči medgeneracijskega sodelovanja med

koprskimi domovi za upokojence, vrtci, šolami in Gledališčem Koper so nastopili na Gažonu, v Prisojahi in na Markovcu.

Festival Pri svetilniku v avgustu je bil tako uspešen uvod v novo sezono, v kateri v Gledališču Koper pričakujejo rekorden obisk otrok. Že pred začetkom šolskega leta so se učitelji in učiteljice, ravnatelj in ravnateljice, ki se zavedajo, da je pomemben del celostne vzgoje tudi obisk kulturnih ustanov, dogovorili za sodelovanje s koprskim kulturnim hramom. Številke napovedujejo, da bo gledališče jeseni v sklopu festivala Pri svetilniku obiskalo preko 10.000 otrok iz vrtcev in šol. Dovolj za vzpostavitev gledališča za najmlajše?

Seveda bo otrok, ki bodo v sezoni 2022/23 prišli na katero od predstav veliko več. Za to bosta poskrbela abonmaja Mali oder in Mavrična ribica, ki prinašata kopico odličnih predstav: **Pedenjped** (Niko Grafenauer), **Muca Copatarica** (Ela Peroci – Desa Muck), **Zlatolaska in trije medvedi** (angleška narodna) ter **Ježeva hišica** (Branko Čopić) je le nekaj naslovov, ki bodo zagotovo navdušili.

Vpis abonmajev bo potekal od 5. do 16. septembra pri blagajni Gledališča Koper, naročiti pa ga je možno tudi na spletni strani www.gledalisce-koper.si, kjer so dostopne vse informacije o novi gledališki sezoni.

Mali princ, foto Jaka Varmuž

NA POGORIŠČU

V tem groznem poletju 2022, ko se številni sprašujejo, kam nas lahko gnev in jeza narave pripeljeta (pa prav zdaj, ko smo končno razumeli, da je samooskrba najvišje na prednostni listi našega preživetja), v tem groznem poletju, ko so za nami državnozbornske volitve, pred nami pa lokalne in predsedniške, novinar Boris Šuligoj napiše dva temeljna članka. Inventuro neumnosti in nesposobnosti lokalne in državne politike zadnjih 17 let raziše v besedilu Voda se je uprla. Ne le v Istri v časopisu, ki ga berete, in v besedilu Lepi kraji lepo gorijo v osrednjem slovenskem časopisu Delo. Šuligoj zapiše: Zakaj pod nobeno vlado in sistemom do zdaj ni bilo mogoče rešiti preskrbe z vodo v slovenski Istri? Da je tudi otrokom jasno, da sta lokalna in državna politika delali narobe, pomanjkljivo in v škodo regiji. Da so poleg splošne administrativne neučinkovitosti in slabe organiziranosti na delu še razna prerivanja okoli bruseljskega korita, kar pa ne zmanjšuje teže popolne lokalne nedejavnosti ki vodi v anarhijo in apatijo, ta pa se »obvladuje« z navideznim redom v domačijem »lokalpatriotizmu«. Zato je treba svoje parcialne želje in apetite podrediti skupnim ciljem. Kar nekaj jih je, ki jim lahko rečemo osnovne človekove potrebe: pitna voda, ki je nazadovala in se uprla, a je naša ustavna pravica (čeprav imajo to v svoji ustavi verjetno tudi ribe, paradižniki in oljke), obnovljivi viri energije (Misijska nemogoče?), železniški potniški promet (Never ending story ali drugi tir ali Šuligojev tir – saj o njem neumorno in brez nehanja piše in opozarja že najmanj 20 let), da končno nehamo zastrupljati sami sebe in razumemo, da so nujne spremembe ekoloških sistemov, da presežemo psihološko stisko, v katero smo pahnjeni, in se povzpemo na svetlo stran znanja in človečnosti. Da pa lepi kraji lepo gorijo verjetno ni najbolj res, ker gorijo grdo. Raztapljajo družbene vezi med ljudmi, ustvarjajo neobčutljivost za prostor, v katerem živimo, rojevajo številne duševne bolezni, spreminjajo pokrajine ter zmanjšujejo pomen znanja in kulture v javnem interesu, ki sta najvišji izraz narodove ustvarjalnosti. Na pogorišču ne bomo ustvarili ničesar več.

STRIC IZ AMERIKE

Za mizo na terasi elegantnega lokala Hasbrouck House v Stone Ridgeu v dolini Hudsona nas je bilo šest. Arhitekt in njegova žena, posredovalka fotomodelov za roke; da, fotomodeliranje rok je donosen posel! Za mizo je bila še nekdanja uradnica State Departmenta in njen mož, fotograf. Na koncu še midva z ženo, oba novinarja. Čeprav poznam zbrano omizje, sem se ta večer z dolgočasen spraševal, kaj za vraga imamo skupnega. Ker sva z ženo tisti dan odkupila parcelo na drugi strani reke, v bližini Germantowna, od koder je magičen razgled na razprostrto krajino in gore za njimi, mi je prišlo na misel, da so edina stvar, ki veže družbo za mizo, pravzaprav vodnjaki. Z zmerno količino ironije sem omizju postregel vodnjake kot temo razgovora. Vsak od nas je prepotoval svet, sem dejal, danes zvečer pa smo tukaj, v Ameriki, sredi 21. stoletja, primorani razmišljati in razpravljati o vodnjakih. Vsak par za mizo ima namreč hišo, ki črpa vodo iz lastnega vodnjaka. Skratka, v dolini Hudsona, z veliko talne vode in vodnih rezervoarjev, mora vsak prebivalec, pa naj prenavlja ali pa gradi hišo, zvrtati tudi vodnjak. Le sto kilometrov od Manhattan vodovod preprosto ne obstaja! Globoko kot iz vodnjaka sem iz spomina privlekel Kosmačev film "Kopljki pod brezo", zgodbo iz časov super revne Slovenije, ko so bile pri nas domačije, v katere so nosili vodo iz potoka. Da bi se lahko oženil, je moral sin domačije, sicer protagonist filma, hiši priskrbeti vodnjak. "Kopljki pod brezo", mu je svetloval umirajoči oče. Mladi ženin je tedne kopal vodnjak, da bi izpolnil ženično obljubo. Ko se je končno dokopal do vode, je ta vrla v vodnjak in mladi ženin je utonil. Omizje seveda ni razumelo poante zgodbe. Res je, da se ljudje po kovidu še hitreje umikajo iz velemest v lepše in manj naseljene kraje. Toda, da bi se zato odpovedali dobri prihi in si naprtili obilico opravkov, ki sodijo k vzdrževanju lastnega vodnjaka, namesto da bi preprosto odprli pipo in plačali servis in porabo mestnemu vodovodu, mi nekako ni šlo v glavo. Še posebej, ker je vode veliko in po zbiralnikih teče mimo naših hiš na Manhattan. Zakaj? Pred dvesto leti je bilo to običajno, toda zdaj, ko vode ni več toliko, je vodovod lahko oblika racionalizacije porabe. Upokojeni šef policije, z druge strani reke, je na moje vrtanje pojasnjeval, daje oskrba vode iz vodnjakov edini način, da se med domačijami ohranja zadostna razdalja in kos zemljišča. Ne vem, koliko je v tem resnice, toda dejstvo je, da ima vsako okrožje ob reki ločena pravila in zakonodaje. Skratka, čeprav je markiz Lafayette Američanom pomagal v revolucionarni vojni in bil tesni prijatelj Georgija Washingtona, Amerika ne bo nikoli postala centralizirana država. Zato vodnjaki! In ne samo v dolini Hudsona, temveč po vsej Ameriki. Z vodo iz vodnjakov se oskrbuje 120 milijonov Američanov. Kadar se vodnjaki posušijo, Američani vrtajo globlje in sebi kopljejo jamo, trdijo strokovnjaki.

KAKO DALEČ MORAMO, DA SE NAM ODPRE POGLED

Ob tokratnih poletnih počitnicah sva z ženo in skupino prijateljev letela »preko«, potovala sva po Aljaski. Razkorak med velikostjo in poseljenostjo je izjemen, na 74 krat večjem ozemlju kot Slovenija živi le tretjina toliko prebivalcev kot pri nas. Kot zadnja zvezna država v ZDA predstavlja eno zadnjih in redkih svetovnih prostranstev neokrnjene divjine, ki vzpodbudi razmišljanje o naši majhnosti in omejeni pomembnosti. Po pogajanjih državnega sekretarja ZDA Williama H. Sewarda je leta 1867 Rusija prodala ozemlje Aljasko ZDA za samo 7,2 milijona dolarjev. Na množične posmehe o poslu, opisanem kot Sewardova norost, je sam umirjeno odgovoril, da bodo šele bodoče generacije ugotovile razsežnosti nakupa. Odkrite rudnine z zlato mrzlico in kasnejše zaloge nafte so potrdile njegovo vizijo dobrih sto let kasneje z izgradnjo 1.300 km dolgega naftovoda preko celotnega ozemlja Aljasko. Svetovljan Seward je bil je eden tistih, ki hodijo pred javnim mnenjem, namesto da bi krotko sledil njegovim stopinjam. Pogosto se odpeljem od domačega praga, potujem ob poslovnih izzivih novim delovnim nalogam naproti. Skratka, izstopim iz lokalnega okolja, pridobivam izkušnje in z razdalje razprem pogled na domače probleme. Obogatenu s izkušnjami globalnega okolja se pogled v lokalno okolje razjasni. V kolikor je oseba obogatena še z vizionarskimi vzgibi, lahko pogumno stopa pred množico in obrača liste zgodovine. Pripelje blaginjo, materialno in duhovno, obogati zdravje, socialo, kulturo, znanje, ... Morda bo res šele prihodnost izpostavila velikane naše regije, vendar imamo vsi mi pomembno vlogo pri njihovi potencialni selekciji. Izvolitev nesposobnih voditeljev usodno zavre razvoj regije in usodno onemogoči uveljavitev vizionarjev. Izbor izvoljenih reševalcev problemov z lokalno omejeno dimenzijo utopi prihodnost v mikrolokalnost, omeji razvoj znanja in kulture. Ob prostranosti Aljasko, gorah, gozdovih, vodah, neokrnjeni naravi se vprašam, ali res ni bilo mogoče v vseh teh desetletjih potegniti cevi iz notranjosti Slovenije do našega dela Istre. Morda pa bi lahko sedaj, kar ob gradnji drugega tira. Ali mora res udariti vročina in izprazniti vodne rezerve, da se odgovorni zbudijo? Ker narava ne izbira, pogosto njeni pretresi sovpadajo z iztekom mandata ali vsaj razgalijo neizpolnjene obljube. Dobro je, da je naš ples deloval in nas je narava obdarovala z dežjem, saj bi se sicer kakšen lokalni veljak spomnil, da bi bilo potrebno turistom zaračunati mitnico v sodih vode, po močnosti pitne. Promovirajmo vizionarje z lokalnimi koreninami in razprtimi vejami, ki so segle daleč preko meja naše regije. To je predpogoj za prepotrebne premike ob prvobitnosti naše sončne modrine, odprtosti in tolerantnosti, za preboj znanja in kulture v korist zdravja in družbene blaginje. Ponovno bom izpostavil, da bo ena ključnih tem v lokalnih volitvah VODA! Želim vam dolgo indijansko poletje.

MLADI MORAJO BITI GONILNA SILA NAPREDKA PODJETJA

Digitalizacija arhiva podjetja. Danaia, Julija in Veronika

organizacijami. Vsako leto se med drugim udeležujemo tudi hitrih zmenkov kariernih centrov Univerze v Ljubljani,« pove energična Patricija Horvat Peterka, ki je navdušena nad tem, da podjetje pod svojo streho na različnih področjih dela in na različne načine vključuje veliko mladih. »Letošnje leto je bilo zame kar pestro. Poleti se je zvrstilo kar 43 dijakov in študentov, od tega jih je še vedno aktivnih 21 in verjamem, da so vsi odnesli veliko,« še doda in poudari, da je ključno za razvoj bodočega kadra prisotnost podjetja že med šolanjem ter aktivno vključevanje v procese, ki jih izobraževalne ustanove nudijo.

ŠTIPENDIJE ZA MOTIVIRANE

Podjetje svoja finančna sredstva v okviru zmožnosti usmerja v izobraževanje zaposlenih. Zanje organizira različna predavanja in usposabljanja, bodoči kader pa tudi štipendira, zato so znotraj različnih oddelkov razvili tudi lasten formalni in neformalni mentorski program. »Mladi so ključni za kadrovski potencial v bodoče in ravno s štipendiranjem si zagotovimo lasten razvoj kadra ter v prihodnosti zavzete in motivirane nove sodelavce. Trenutno imamo sedem štipendistov, tri na srednješolski stopnji, tri na visokošolski in enega na magistrski. Za leto 2022/2023 smo razpisali pet dodatnih štipendij, ki jih bodo prejeli naši stalni študentje na projektih. Seveda si morajo študentje štipendijo predhodno zaslužiti in dokazati, da so pravi kader za naše delovno okolje,« še pove Patricija Horvat Peterka. Skozi vse leto MAKRO 5 GRADNJE vključuje

Angela in Tinkara, študentki arhitekture in študent gradbeništva Ožbej na gradbišču kopališča Ilirija.

večje število študentov višjih letnikov, ki delajo na projektih, kolikor jim čas dopušča poleg študijskih obveznosti. Trenutno je na projektih po celotni Sloveniji aktivnih 15. Iz leta v leto se jim pridružuje tudi vse več deklet. Patricija Horvat Peterka ponosno pove, da je aktivnih sedem bodočih inženirk in arhitektk, kar je jasen pokazatelj, da gradbeništvo nikakor ni rezervirano le za moške. Poudariti velja, da pred začetkom dela na gradbiščih vsi opravijo izpit varstva pri delu ter prejmejo vso potrebno zaščitno opremo za delo na gradbišču, dodeljen pa jim je tudi mentor.

KAKO PA DELO DOŽIVLJAJO ŠTUDENTJE?

Tinkara, študentka arhitekture.

»Kot študentka arhitekture doživljam delo v operativni ekipi gradbišča izredno koristno in poučno. Študentje smo velikokrat preveč v mehurčku teorij in idej, ki ne preidejo s črt na papirju v prakso. Posledično se zato ne zavedamo, kaj vse preproste linije na papirju potegnejo za sabo v realizaciji. S spremljanjem gradbišča dobiš stik z izvedbo, kompleksnostjo gradnje in pomembnostjo dobrega projektiranja. Naučiš se novih znanj, dobiš izkušnje in spoznaš praktični vidik, ki ga pri študiju drugače nikoli ne bi v taki meri. Celotna izkušnja mi bo pri bodoči arhitekturni praksi izredno koristila. Bolje se bom zavedala vsega kompleksnega ozadja za končanim objektom in razumela svet gradbeništva, brez katerega nobena, še tako dobro zasnovana stavba, ne bi stala.

Patricija Horvat Peterka z dijakinjo Mio

Zaradi izkušnje dela na gradbišču se počutim privilegirano in bi jo iskreno priporočila vsakemu študentu bodisi arhitekture bodisi drugih tehničnih smeri.«

ZA RAZVOJ MLADIH JE POMEMBNO SPODBUDNO OKOLJE

Pri razvoju svoje kariere posameznik potrebuje tudi zajetno mero motivacije. Za to skrbijo vsi vpleteni v procesu izobraževanja in usposabljanja. Tako so mladim vedno na razpolago mentorji, vodje in kadrovska služba. Za dvig motivacije pa ni pomembna samo finančna nagrada, temveč predvsem spodbude, nudenje znanja, pohvale za dobro opravljeno delo in skupinski duh, ki ga v gradbeno – inženirskem podjetju ne primanjkuje. V podjetju je vsem mladim ponujena priložnost in podpora za njihov nadaljnji karierni razvoj. Zadovoljstvo mladih se tako kaže v tem, da se, ko imajo možnost, vračajo, mnogi med njimi pa so se tudi zaposlili.

NA POČITNIŠKEM DELU TUDI DIJAKI

Vsako leto podjetje na počitniško delo poleg študentov sprejme tudi dijake. Tako tiste, ki morajo opraviti obvezno praktično usposabljanje z delom, kot tudi dijake ali dijakinje, ki želijo

Obisk najmlajšega obiskovalca Bora na gradbišču v Mariboru.

spoznati podjetje in delati v gradbeni panogi, vsekakor pa se lahko seznanijo tudi z drugimi poklici, ki jih panoga ponuja. Med opravljanjem počitniškega dela so tudi oni sestavni del kolektiva. Sodelujejo s svojim mentorjem in drugimi sodelavci. Njihovega dela ne spremljajo ali opazujejo, ampak se v delo aktivno vključijo ter si tako pridobijo pomembne praktične izkušnje. Praktično usposabljanje z delom je sestavni del vsakega izobraževanja, saj jim omogoča usvajanje veščin in spretnosti v pravem delovnem okolju. V podjetju namreč opažajo, da si dijaki težko predstavljajo, kaj zajema določeno delovno mesto, zato mentor njihov napredek spremlja in preverja ter jim daje povratne informacije. Tako je dijakom ponujena možnost srečanja s poklicem, ki bi ga lahko v prihodnosti opravljali.

KAJ DIJAKI POČNEJO IN KAKO SE OB TEM POČUTIJO, SMO VPRAŠALI GREGORJA IN MAXA.

Max: »Dijaško delo sem na podjetju opravljal pet tednov. Na Obali in v Ljubljani so gradbišča zelo raznolika. Bilo mi je zelo všeč, saj sem dobil veliko novih izkušenj in znanja. Opravljal sem različna dela, pometal, prelagal les, zalival beton, vmes delal tudi v pisarni. Zanimivo je, ko

Študenta gradbeništva Petra in Grega na gradbišču Osnovne šole Oskarja Kovačiča Škofije

spoznaš procese na gradbišču. Zaradi dela, ki sem ga opravljal danes, vem, kaj vse je potrebno, da se lahko stavba zgradi. Naslednje leto bom z veseljem vrnil po nove izzive, saj se firma Makro 5 gradnje zelo posveča mladim.«

Gregor: »Delo sem opravljal tri tedne, delal na gradbišču v Škofijah, kjer nastaja nova osnovna šola, sodeloval na gradbišču, kjer se zaključuje izgradnja parkirne hiše Sonce ter na dveh večjih gradbiščih v Ljubljani. Spoznal sem, kako poteka vsakdanje življenje na gradbišču, od prekladanja gradbenih elementov do branja in razumevanja načrtov ter projektiranja.

To je bilo moje prvo delo in izkušnja mi je zelo všeč. Zagotovo bom naslednje poletje ponovno del kolektiva.«

Kot je ob koncu srečanja povedala Patricija Horvat Peterka, si je podjetje za najpomembnejše cilje pri razvoju mladih zadalo, »da mladi razvijejo odgovornosti za lastno delo, za kakovost opravljenega dela, za upoštevanje predpisov iz varnosti in zdravja pri delu ter varovanja okolja, za socializacijo v delovnem okolju, učenje sodelovanja in timskega dela ter komunikacije in nastopa pred sodelavci in naročniki ter pridobivanje praktičnih izkušenj z možnostjo povezovanja izobraževanja in dela.«

Gregor in Max na dijaškem delu v Ljubljani

€ - promocijsko sporočilo Petra Mežnarc

MEDNARODNI MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM

Na Univerzi v Ljubljani, Fakulteti za pomorstvo in promet uvajajo nov mednarodni magistrski študij. Imenuje se »International Master Maritime Management«. Gre za študijski program 2. stopnje (magistrski študij), ki ga skupaj ponujajo tri partnerske univerze, in sicer Univerza v Zadru (Hrvaška), Univerza v Ljubljani (Slovenija) in Univerza uporabnih znanosti Flensburg (Nemčija).

O programu smo se pogovarjali s **prof. dr. Elen Twrdy**, ki je pojasnila, da je program zasnovan kot nadaljevanje dodiplomskih programov navtičnega in pomorskega inženirstva, omogoča pa vpis tudi diplomantom iz drugih dodiplomskih programov, kot so tehnologija prometa, transportna logistika, management, pravo, strojništvo, elektrotehnika ... »Cilj programa je pripraviti študente za zaposlitev v ladjarskih podjetjih, pomorski upravi, pomorskih agencijah, pristaniščih, pomorskih izobraževalnih ustanovah in drugih organizacijah, ki so neposredno ali posredno povezane s pomorskim poslovanjem,« še razlaga Twrdyjeva. Po besedah dekana fakultete, izrednega **prof. dr. Petra Vidmarja**, pričakujejo, da se bo skupni program »International Master in Maritime Management« začel izvajati naslednje študijsko leto. Kot poudarja dr. Twrdyjeva je posebnost programa mobilnost študentov, saj se v dveh letih vsi študenti vpišejo na vse tri partnerske univerze in po en semester opravijo na vsaki instituciji. »Študenti začnejo s prvim semestrom na Univerzi v Zadru, drugi semester nadaljujejo na Univerzi v Ljubljani na Fakulteti za pomorstvo in promet, v tretjem semestru se preselijo na Univerzo uporabnih znanosti v Flensburgu. Zadnji, četrti

semester, je namenjen pisanju magistrskega dela in se opravi na tisti univerzi, ki si jo študentje sami izberejo,« še dodaja. Skupno število dodeljenih kreditnih točk ECTS je 120. Učni jezik na študijskem programu je angleščina, magisterij znanosti pa bodo skupaj podelile vse tri partnerske univerze. Študij je plačljiv in šolnina znaša 2.500 EUR na semester. Univerze partnerice so v učnem programu prispevale nove perspektive in sodobne zamisli. Študentje imajo veliko izbiro predmetov ter možnost spoznavanja različnih načinov študija ter različne države in njihove kulture. O samem začetku razvoja programa je Twrdyjeva povedala, da sega čez mejo, saj za uradni začetek velja razpis hrvaškega ministrstva »Internationalization of Blue Education«, ki ga je financiral Evropski socialni sklad. Tako je prišlo do pobude za pripravo mednarodnega projekta (BE UNIZD) na Univerzi v Zadru. Razvoj programa je vključeval tudi raziskavo pri bodočih delodajalcih. »Izkazalo se je, da je magisterij manj pomemben za zaposlitev na ladjah kot za zaposlitev na kopnem. V skladu s

tem se je programu dodal pomemben del znanj o upravljanju, vodenju, logistiki in načrtovanju, da bi se tako povečala paleta zaposlitvenih možnosti predvsem študentov pomorstva. Tako kompleksen mednarodni program je bil mogoč le s kumulacijo virov treh sodelujočih institucij,« razlaga Twrdyjeva.

Dodana vrednost tega skupnega študijskega programa so mednarodne izkušnje in mobilnost, ki jo ponujajo študentom, saj zaporedno študirajo na vseh treh sodelujočih visokošolskih zavodih, sami pa izberejo, kje bodo končali študij.

MAGISTRSKI ŠTUDIJ ZA NADZORNIKE UPRAVLJANJA PODVODNIH DRONOV

Fakulteta za pomorstvo in promet je pričela izvajati tudi izjemno sodoben in zanimiv program, ki vsebuje delo z najsodobnejšimi principi in pristopi, kar jih pozna pomorstvo. Imenuje se Smart Sea in je samostojni magistrski študij, ki se razvija skozi Erasmus plus program. Predvidenih je 40 mest za podiplomske študente, in sicer bi se delili na 20 študentov v Portorožu in 20 študentov v Solunu, Grčiji.

Projekt se že izvaja in predavanja potekajo online. Sama izvedba je sestavljena iz dveh semestrov, vsak semester vsebuje 10 predmetov in se zaključí s projektno nalogo, ki se izvede v obliki dvotedenske izmenjave, kar pomeni, da slovenski študentje odpotujejo v Solun in grški študentje v Slovenijo. Kot so povedali na fakulteti, bodo s tem programom dobili usposobljene ljudi za upravljanje s podvodno nadzorno opremo in bodo potem počasi pridobili z izkušnjami in tudi z znanjem možnost pridobitve certifikata usposobljenega nadzornika. »To so ljudje, ki bodo kasneje delali v pomorski industriji in bodo lahko vršili celoten nadzor na oddaljen način, vseh teh nadzorov za podvodni del storitve,« še dodajo.

TAKO BODO SPLETNI NAKUPI ŠE VARNEJŠI

Spletno nakupovanje med Slovenci ohranja priljubljenost, ki jo je pridobilo med pandemijo. To je pokazala tudi zadnja raziskava Masterindex*, ki ugotavlja, da kar 75 odstotkov Slovencev spletno nakupuje vsaj občasno, pri čemer več kot polovico spletnih nakupov predstavljajo oblačila, obutev in modni dodatki, ki jim sledijo gospodinjski aparati in elektronske naprave.

Pri spletnem nakupovanju se kot plačilno sredstvo najpogosteje uporablja plačilna kartica. Za potrjevanje spletnih plačil skoraj četrtina Slovencev (24 %) uporablja varnostno kodo, na drugem mestu pa je aplikacija mobilne banke ali mobilne denarnice (19 % anketirancev). Ko se uporabniki odločajo o metodi potrjevanja spletnih plačil, je najpomembnejši dejavnik varnost bančnega računa (na prvo mesto ga postavlja 57 % anketirancev raziskave).

Iz omenjene raziskave lahko povzamemo, da so kartični nakupi prek spleta med slovenskimi potrošniki zelo priljubljeni, saj so udobni in priročni. Ob tem pa moramo vedno poskrbeti, da bodo le-ti tudi čimbolj varni.

Rešitev za še varnejše spletne nakupe ponujamo v Intesi Sanpaolo Bank. V naši spletni in mobilni banki si lahko uporabniki ustvarijo brezplačno virtualno kartico, ki je prava izbira za vse, ki radi nakupujejo prek spleta.

KAJ JE VIRTUALNA KARTICA?

Virtualna kartica je kartica, ki v fizični obliki ne obstaja, pač pa si jo lahko uporabniki ustvarijo v spletni in mobilni banki. Gre za virtualno različico njihove fizične bančne kartice – debetne kartice Activa Visa Inspire oziroma kartic z odloženim plačilom Activa Visa ali Activa Mastercard.

ZAKAJ JO PRIPOROČAMO?

- Virtualna kartica ima drugačno številko kot fizična kartica, kar zmanjša izpostavljenost prevaram pri spletnih plačilih. Vsakič, ko si uporabnik ustvari novo virtualno kartico, ima le-ta drugačno številko in drugačno kodo za potrjevanje (CVC oz. CVV koda na hrbtni strani kartice). Če torej hakerji pri spletnem plačilu ukradejo številko virtualne kartice, je ne morejo uporabiti, saj po opravljenem plačilu z virtualno kartico za enkratno uporabo, številka ni več aktivna in ne omogoča dostopa do sredstev na računu uporabnika.
- Uporabniki si lahko ustvarijo virtualno kartico za enkratno uporabo in kartico, ki je veljavna daljše obdobje, ter jima nastavijo višino limita (skupni limit je vezan na uporabnikovo fizično kartico). Po porabi nastavljenega limita si preprosto ustvarijo novo kartico.
- Virtualna kartica je brezplačna, ne glede na izbrane karakteristike.

KAKO USTVARITI VIRTUALNO KARTICO?

Naši komitenti si lahko kartico ustvarite sami, brez obiska poslovalnice. Potrebujete le spletno oz. mobilno banko ter eno izmed plačilnih kartic (debetno ali kartico z odloženim plačilom). Preprost postopek namestitve v aplikaciji si lahko ogledate tudi v posebnem video priročniku, ki je dostopen na našem YouTube kanalu.

ŠE NISTE NAŠA STRANKA IN IŠČETE SODOBNE BANČNE REŠITVE?

Pri nas lahko nov bančni račun odprete kar iz udobja vašega doma, prek naše spletne strani, kjer sklenete **Paket Digital**. S tem pridobite eno leto brezplačne uporabe paketa, ki vključuje nabor vseh ključnih produktov in storitev, tudi uporabo spletne in mobilne banke. Po preteku ugodnosti boste za paket plačevali le 2,99 EUR/mesec.

Za več informacij o storitvah obiščite našo spletno stran www.intesasanpaolobank.si, lahko pa nas tudi pokličete na brezplačno telefonsko številko 080 13 18 ali nam pišete na info@intesasanpaolobank.si.

*MASTERINDEX je obsežna mednarodna raziskava družbe Mastercard Europe, ki jo je v maju leta 2022 na reprezentativnem vzorcu več kot 1.000 uporabnikov bančnih storitev, starih med 18 in 55 let, izvedla agencija Mediana.

CARDIO... KAJ JE TO?

Ste že slišali izraz "Cardio" in niste prepričani, če to vadbo poznate in kako se razlikuje od drugih vadb. Niste edini. Pogosto me prosijo, naj jim razjasnim.

Beseda izvira iz izraza "cardiovascular", kar pomeni srčno-žilno. Izraz se uporablja za tip vadbe, kjer krepimo srčno-žilni sistem, izboljšamo "kondicijo" oziroma zmogljivost srca, pljuč in mišic med obremenitvijo. Boljša kondicija pomeni manj utrujenosti pri enakem naporu, manj zadihanosti, torej večja pljučna kapaciteta in sposobnost srca prečrpavati več krvi. Pri aerobni vadbi, ki spada prav tako pod "cardio" vadbo, kjer ostajamo le v aerobnem območju, kjer telo kot gorivo uporablja maščobe in mišice potrebujejo kisik, in sicer 50-60 % in 70-80 % maksimalnega srčnega utripa (okvirno ga izračunamo s formulo 220 - starost v letih). Oseba stara 40 let bo torej imela maksimalni srčni utrip 180 udarcev na minuto in njeno aerobno območje bo med 90-108 in 126-144 udarcev na minuto. V kolikor se srčni utrip vzpne višje od teh vrednosti, bo sposobnost

izvajanja giba precej krajša, saj bodo mišice prej utrujene oziroma izčrpane. Intervali treninga do teh višjih vrednosti pa so vseeno dobrodošli pri zdravih osebah, ki želijo kondicijsko napredovati in izgorevati več kalorij.

Glede na gibanje spadajo v kategorijo "cardio" ali aerobnih vadb vse ciklične vadbe, kjer torej nek gib ali sekvenca gibov ponavljamo dlje časa kakor na primer HITRA HOJA ali TEK, KOLESARJENJE, KOTALKANJE oziroma ROLANJE, TEK NA SMUČEH, PLES oziroma katerakoli dlje trajajoča ciklična oblika gibanja. Taka vadba izboljša spanec, pripomore k nadzoru telesne teže, krepi imunski sistem, izboljšuje kognitivne funkcije, zmanjšuje kognitivni upad in Alzheimerjevo bolezen, zmanjšuje tveganje za številne vrste raka, izboljšuje duševno zdravje in zmanjšuje depresijo, izboljša regulacijo glukoze in zmanjša tveganje za sladkorno bolezen, znižuje krvni tlak, zmanjša tveganje smrti zaradi srčnega infarkta ali kapi, zmanjša tveganje za bolezni srca in ožilja, zvišuje samozavest, zbratnost, dobro voljo in učinkovitost med

psihičnim delom. Raziskave so pokazale, da imajo tekači 25-30 odstotkov nižjo stopnjo umrljivosti kot netekači in živijo približno tri leta dlje, razlogi pa so večja kardiovaskularna pripravljenost, boljša telesna sestava (manj maščob), nižji holesterol, odličen nadzor glukoze in insulina, močnejše kosti, boljša regulacija hormonov in pozitivno nevrološko delovanje. Svetuje se vsaj trikrat tedensko "cardio" telesno aktivnost, za popolno telesno pripravljenost pa to ni dovolj, saj moramo poskrbeti tudi za moč, gibljivost, ravnotežje ... Takšno telesno aktivnost je torej najbolje kombinirati z drugimi oblikami vadb, bodisi v isti vadbeni enoti kakor s samostojnimi vadbenimi enotami, kjer izmenično treniramo vsako vadbeno enoto eno telesno sposobnost, drugi pa drugo. Če se take vadbe še niste lotili in bi radi začeli, se pa le držite načela postopnosti!

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, učitelj in trener alpskega smučanja, prehranski svetovalec, www.sabrinafit.eu.

Sabrina Simonovich

VAŠE ZDRAVJE SI ZASLUŽI NAJBOLJŠE

SKLENITE
ZAVAROVANJE
ZDRAVSTVENA
POLICA!

080 20 60
vzajemna.si

VARUH
ZDRAVJA
VZAJEMNA

MANJ ZAVRŽENE HRANE

Ljudje se ne zavedamo, koliko hrane zavržemo. Pokvarjeni izdelki, ostanki hrane, gnilo sadje in zelenjava. Kako se temu izogniti?

Z malo truda lahko količino zavržene hrane močno zmanjšate. Tak pristop je prijazen okolju, pa tudi vaši denarnici.

Obstaja veliko nasvetov, kako shranjevati hrano, da bo za uporabo primerna dlje časa. Solata je denimo dlje časa sveža, če jo zavito v vlažno krpo shranite v hladilnik, gobe pa je bolje hraniti v

papirnatih vrečkah kot v plastični embalaži.

S tedenskim načrtovanjem obrokov zlahka uporabite vsa živila, ki jih imate na voljo. Pri tem je pomembno, da sestavite seznam živil, preden se odpravite po nakupih in kupite samo tisto, kar resnično potrebujete.

Živila je dobro shranjevati glede na rok uporabe - na vidnem mestu v hladilniku, naj bodo tista živila, ki jih morate porabiti v krajšem času. Presežek svežih živil lahko zamrznete in jih

pozneje uporabite v različnih receptih - sadje na primer v smutijih in sladica, zelo zrelo sadje pa zlasti v različnih pecivih, kot sta bananin kruh in jabolčna pita.

Če kupujete živila na zalogo, se odločite za konzervirana ali vložena.

Na spletu obstaja veliko zero waste receptov, ki jih lahko poskusite. Odvečno hrano, ki jo imate doma, lahko vedno podarite komu, ki jo potrebuje, ali pa jo delite s prijatelji.

Sonja Knežević

€ - promocijsko sporočilo

SEPTEMBER V TERMAH PORTOROŽ

Poletje je čas, ko koža zaradi lahkotnih oblačil ujame več sončnih žarkov ter kisika in ob pravilnem ravnanju zasije v vsej svoji lepoti. Zanj poletni poskrbimo tudi tako, da med 10:00 in 17:00 uro načrtujemo aktivnosti v zaprtih prostorih. Uživanje v zdravi senci bo dobro delo tako koži kot umu. Obenem pa je september tudi čas, ko kožo pripravljamo na hladnejše mesece. Ob menjavi letnih časov je še posebno priporočljivo, da koži namenimo globinsko nego.

Izbrana tretmaja za pripravo kože na jesenske mesece lahko uživate v Termah Portorož.

NEGA OBRAZA S HYALURONOM, 60 MINUT

Izjemna vlažilna nega. Učinkuje na osnovi 100 % naravne hialuronske kisline. Pomaga preprečevati izgubo vlage skozi povrhnjico. Spodbudi obnovitveno sposobnost celic. Nega zagotavlja takojšnje vidne učinke. Koža je napeta, gladka in sijoča.

VITAMINSKA ANTIAGE NEGA TELES S TROPSKIMI SADEŽI, 70 MINUT

Intenzivna bogata nega s tropskimi sadeži kožo učvrsti in jo naredi bolj voljno, hkrati gladi teksturo kože in izboljšuje njen tonus. Izvlečke tropskih sadežev odlično dopolnjuje kombinacija kislin, kalija, kalcija in obnovitvenega vitamina C. Ko bo kremasta zmes ovila vaše telo, se boste počutili kot v čudoviti tropski oazi. Koža bo osvežena, gladka, čvrsta in že na pogled bolj sijoča.

Vašo kožo razvajajte v Termah Portorož že od 52 € dalje.

ANDREJ KORENIKA "OBČINO SO NAM UGRABILE POSAMEZNE INTERESNE SKUPINE"

Andrej Korenika je v prvi vrsti oče dveh otrok in mož, ki od svojega rojstva živi v Luciji. Zelo je navezan na istrsko podeželje, iz katerega prihajata njegova starša in stari starši. Leta 2006 je diplomiral z odliko na visoki šoli za turizem v Portorožu. Ves čas je zaposlen v gospodarstvu, kjer je delovne izkušnje nabiral v telekomunikacijah in opravljal vodilne funkcije v bančništvu. Je ljubitelj športa, glasbe, kulture in občan Občine Piran, ki mu ni vseeno, kakšna bo naša skupna prihodnost.

Politične izkušnje je pridobival v vlogi piranskega občinskega svetnika od leta 2014 do 2018 in jih nadgrajeval, ko je bil leta 2019 imenovan za člana občinskega nadzornega odbora, iz katerega je leta 2021 protestno izstopil.

Odlikujejo ga vrednote, kot so poštenost, integriteta, družina, družbena odgovornost in zaupanje. Njegovo temeljno vodilo je: »Ne kritiziraj, če za boljše stanje nisi pripravljen ničesar storiti ali žrtvovati.«

Na novembrskih lokalnih volitvah bo Andrej Korenika kandidiral za župana občine Piran na listi, ki jo je s svojimi somišljeniki poimenoval ZA Boljšo Prihodnost.

Napovedali ste ponovno kandidaturo kot nestrankski kandidat za župana na novembrskih lokalnih volitvah. Zakaj ste se tako odločili?

Ugotovil sem, da tako kot našo občino vodijo posamezne interesne skupine, se podobno dogaja tudi s političnimi strankami. Interesi posameznikov obvladujejo odločitve, ki velikokrat ne delujejo v skupno dobro. Politično sem se aktiviral leta 2014, pri svojih 32 letih. Takrat sem se na povabilo pridružil stranki SMC. Izkušnje s strankarskim delovanjem niso skladne z mojimi vrednotami in načeli, zato sem se odločil, da delujem zgolj s podporo občanov. Enako misleči smo se združili v listi ZA Boljšo Prihodnost.

Na zadnjih volitvah so občani pokazali, da si želijo odločen odmik od politike, ki so jo vodila ozadja, ta pa niso delovala v dobro občanov,

»doseči moramo, da bomo imeli občani, ki tukaj živimo prednost pri najemu ali nakupu stanovanj«

ampak predvsem za lastne interese. Dobili smo novega župana, kaj kmalu pa se je izkazalo, da se je občanom prodalo »mačka v žaklju«. Po volitvah so bili mnogi občani razočarani, saj ponujena alternativa ni prinesla nič novega. Občina je danes v še večji stagnaciji, vladajo ji ozadja, ki so občino obvladovala že v preteklosti, predvsem pa je v ospredju lasten interes in ne interes občanov in to si želimo spremeniti.

V letu 2021 ste skupaj s štirimi člani izstopili iz Nadzornega Odbora Občine Piran. Zakaj tako skrajna odločitev?

Že od začetka svojega delovanja smo se soočali s težavami glede pridobivanja podatkov, na podlagi katerih bi lahko učinkovito opravljali svojo funkcijo. Priporočila, ki smo jih oblikovali po opravljenih nadzorih, se v glavnem niso

upoštevala, ob tem, da se tudi sam župan sprejetih dogovorov ni držal, čeprav so bili sklepi podani v zapisniku. Do preloma pa je prišlo, ko je župan odločil sklicati sejo občinskega sveta, ki je vključevala tudi točko dokapitalizacije JP Okolja Piran, ne da bi o tem seznanil nadzorni odbor občine. Zaradi takšnih in podobnih nepremišljenih odločitev župana in občinskega vodstva, ki so vzbujale dvom v gospodarnost in zakonitost porabe proračunskih sredstev, sem se odločil, da nepreklicno odstopim. Tudi kasneje se je izkazalo, da je bila ta odločitev pravilna, saj imamo popolnoma neoperativnega župana,

»našo občino so ugrabile posamezne interesne skupine«

Droga

ki deluje v škodo razvoja občine. O vseh večjih proračunskih izdatkih odločajo posamezniki iz ozadij, medtem ko v samem občinskem svetu vlada popolno brezvladje, ki velikokrat pripelje do nesmiselnih odločitev.

Ste domačin in od rojstva živite v Luciji. Kje vidite največje težave, ki so nas pripeljale v trenutno situacijo stagnacije občine?

Res je. Starša prihajata z istrskega podeželja, oče iz Kort, mama iz Svetega Petra. Sam že 40 let živim v Luciji in lahko rečem, da sem ponosen občan in da nosim naš kraj v srcu. Ne morem pa trditi, da sem ponosen na vodenje občine v zadnjih 30 letih in na situacijo, v katero nas je pripeljala politika. Največjo težavo vidim v načinu vodenja občine, ki traja že leta. To nas je pripeljalo v stagnacijo, ta pa se je v zadnjih štirih letih še poglobila. Našo občino so ugrabile posamezne interesne skupine, ki jih obvladuje izbrani kapital s svojimi nepremičninskimi, gradbenimi in drugimi posli, ti pa niso v korist širše javnosti, ampak delujejo v korist posameznih interesnih skupin.

Po mojem mnenju živimo v najlepši občini v Sloveniji, s pravilnim vodenjem bi lahko bila tudi med najuspešnejšimi in najučinkovitejšimi. Imamo vse potrebne naravne danosti, lego, podnebje in druge ustrezne vire za biti uspešni in bolj ambiciozni. Enostavno, zaslužimo si več. Doseči moramo, da bomo imeli ljudje, ki tukaj živimo, vse pogoje, da lahko našim otrokom omogočimo lepo prihodnost. Najpomembnejši predpogoji pa so zagotoviti stanovanja za mlade družine in delovna mesta, saj brez tega ni razvoja in ni prihodnosti.

Načeli ste tematiko novih stanovanj in delovnih mest. Kaj boste naredili na tem področju?

Občina Piran ima v lasti približno trideset nezasedenih stanovanj, ki so potrebna obnove. Takoj po moji izvolitvi bo prioritetni projekt obnove in naselitev mladih družin v ta stanovanja. Aktivno bomo pristopili k izgradnji stanovanjskih stolpičev, tako na Košti s pripadajočo cesto kot tudi izgradnji neprofitnih stanovanj v Luciji, ki bodo namenjena

»bom župan, ki bo delal za dobro vseh občanov in ne za interes posameznih skupin«

Taverna

domačinom. Doseči moramo, da bomo imeli občani, ki tukaj živimo, prednost pri najemu ali nakupu stanovanja, da bodo naši otroci tukaj dobili delo in si ustvarili družino. Imamo tudi veliko degradiranih območij, jaz jih imenujem kar »črne luknje«, mnoge od njih so lahko vir novih zaposlitev.

Omenjate degradirana območja, kot ste jih sami poimenovali »črne luknje«.

Res je. Naj omenim le nekatere:

- Območje restavracije Taverna na začetku lucijske plaže, kjer že leta vse propada. Potrebno bo poiskati dogovor z lastnikom

glede ureditve tega območja.

- Območje »stare Droge« pred vhodom v sečoveljske soline, kjer se že leta nič ne premika. Sprašujem se, zakaj? Je problem lastnik ali je problem občina s svojo nezainteresiranostjo za ureditev območja, vključno z Jernejevim kanalom?
- Kaštel v Portorožu, za katerega je bil sprejet OPPN. Tudi tukaj se sprašujem, v čem je težava, da se gradnja garažne hiše s poslovnim centrom še ni pričela. Je problem v lastniku ali občini?

Kaštel

- Gramozno parkirišče pred portoroško Marino, za katerega je bil v času, ko sem bil sam svetnik, sprejet OPPN za izgradnjo Termalne riviere. Za sprejetje tega dokumenta je bilo vloženo ogromno energije, sedaj pa se tudi tam nič ne dogaja.
 - Področje rudnika v Sečovljah, ki je v lasti Telekom Slovenije, že leta stoji in propada.
 - Stavba nekdanje Droge Portorož pri skladiščih soli v Portorožu, v kateri naj bi nastal hotel, tudi tam se nič ne dogaja.
 - Območje Fiese, ki ga moramo primerno urediti glede na njegove naravne danosti in ga ustrezno zaščititi.
- Prepričan sem, da se s pravo komunikacijo lahko najdejo ustrezne rešitve, da bi tudi ti objekti v prihodnosti predstavljali dodano vrednost, tako z vidika ureditve same infrastrukture kot tudi novih delovnih mest.
- Kakšno je vaše stališče glede nakupa območja teniških igrišč, kar je v javnosti nedavno dvignilo veliko prahu?**
- Območje sedanjih teniških igrišč predstavlja

»občini vladajo ozadja, ki so jo obvladovala že v preteklosti, predvsem pa je v ospredju lasten interes in ne interes občanov«

velik potencial kakovostnega preživljanja časa občanov vseh generacij. Na to območje lahko ponovno vrnemo igrišče za nogomet in košarkarsko igrišče, kjer se je vrsto let igrala košarka 3x3, moderno balinišče, trim stezo za rekreativni tek v parku s senco dreves, nekaj teniških igrišč, igrišča za otroke in po možnosti umestitev travnate površine z atletsko stezo. Trenutno teniško areno moramo zapreti s premično streho, s tem pridobimo še eno "dvorano", ki jo nujno potrebujemo in se jo lahko uporablja za različne športne kot tudi kulturno-zabavne dogodke.

Ne morem pa mimo tega, v kakšnih okoliščinah se je glede uveljavljanja predkupne pravice izvedlo glasovanje v občinskem svetu in o kakšni ceni nakupa govorimo. Glede tega bomo takoj po izvolitvi zahtevali revizijo in pregled vseh okoliščin. Cena je previsoka, saj ne zajema vseh

Rudnik

zemljišč, ki bi predstavljali celoto in poraja se dvom o legitimnosti, zato mora biti postopek revidiran.

Kaj menite o stanju turizma v piranski občini in odnosa Občine Piran do turizma?

Razvoj turizma se je s prihodom župana Zadkovića v občini Piran popolnoma zaustavil. V zadnjih dveh letih so posamezniki in interesne skupine s pomočjo občinskega sveta dosegle, da je turizem pristal na dnu. Na portoroški plaži se prirejajo koncerti z več kot 10.000 obiskovalci za samo nekaj ur. Občina od tega nima ničesar, razen poteptanih zelenic, gneče na cestah in pločnikih ter kupe smeti, ki nam ostanejo. Takšen turizem nas oddaljuje od nekoč prestižne destinacije na Jadranu. Takoj po prevzemu županovanja bomo skupaj s stroko in širšo javnostjo pristopili k ureditvi razmer na področju turizma, ki je najpomembnejša gospodarska panoga v naši občini.

Kaj bo drugače, če postanete župan? Kaj ponujate?

Občino bom popeljal na pot napredka in vzpostavitev okolja dialoga, v katerem bodo prebivalci in prebivalke lahko izrazili svoje mnenje, kjer bo župan z ekipo znal občankam in občanom prisluhniti in jih tudi slišati. Bom župan, ki bo delal za dobro vseh občanov in ne za interes posameznih skupin.

Hiter odziv, hitre poti, in fleksibilnost, ko jo potrebujete.

Kupcem in partnerjem zagotavljamo celovite logistične rešitve in hkrati nudimo optimizacijo logističnih storitev ter kakovostne poprodajne storitve. Izkoriščamo odlično geografsko pozicioniranost in dobre povezave. **Izkoristite jih z nami.**

NAŠE STORITVE

POMORSKA LOGISTIKA

KOPENSKA LOGISTIKA

- železniški promet
- cestni promet

ZRAČNA LOGISTIKA

CARINJENJE, TERMINALSKE STORITVE IN SKLADIŠČENJE

DOBER TEK!

Preverite tedenski menu na www.spar.si.

8⁹⁰

OCVRTI LIGNJI,
TATARSKA OMAKA

Ponudba velja do 2. 10. 2022 v restavraciji

INTERSPAR KOPER

SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Letališka 26 www.spar.si Slika je simbolična.

TOYOTA YARIS

HITRA DOBAVA

OD
89€
NA
MESEC

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA RELAX

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris: od 5,2 do 5,7 l/100 km in emisije CO₂: od 122 do 133 g/km. Emisijska stopnja EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0076 g/km do 0,0206 g/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM10 in PM2,5 ter dušikovih oksidov. 10 letno jamstvo hibridne baterije velja ob rednih testih hibridne baterije (HHC) na 1 leto ali 15.000 prevoženih km (kar nastopi prej) pri pooblaščenih prodajno-servisnih Toyota trgovskih mrežah. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 160.000 km. Izračun je informativne narave in ni zavezujoči za sklenitev posla • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: 13.900 € • lastna udeležba (polog): € 4.211 • znesek financiranja: € 9.689 • število obrokov: 60 - mesečno plačevanje: € 89 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 6.153 • stroški odobritve: € 300 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 5.640 • letna obrestna mera: 4,5% p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 5,45% na dan 30.12.2021. Toyota Easy financiranje vključuje več možnosti po izteku. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si

AVTO CENTER JEREB 051/233-101, 051/682-666

V STRUNJANU POGREŠAJO ŠPORTNA IGRIŠČA

Eva Branc

Strunjančane v slabo voljo spravlja dejstvo, da so v kraju ostali brez vsakršne športne infrastrukture. Potem, ko so ukinili mini golf, mali nogomet, igrišča za košarko in odbojko, so namreč v Termah Krka zatravili tudi teniška igrišča in jih namenili začasnemu parkirišču. Pravijo, da gostje Talasa Strunjan bolj kot aktivna športna doživetja iščejo priložnost za sproščen, umirjen, intimen oddih. Po drugi strani pa je bila zadeva predana inšpekcijskim službam.

Tenis igrišča pri strunjanskem kompleksu Talaso Strunjan je imel od leta 2011 v najemu Portorožan Aldo Zigante, Terme Krka so leta 2020 predčasno prekinile pogodbo, do takrat pa so si tja rumeno žogico hodili podajati številni domačini, nemško govoreči gosti, otroci in tudi slovenski turisti. Če so sprva v Krki zagotavljali, da bodo igrišča ohranili in z njimi upravljali sami, so ljubitelji

tenisa in rekreacije na sploh že lani ugotovili, da je strunjska teniška zgodba končana, saj so Terme Krka tam postavile parkirišče.

POSTAVILI BODO ŠE NEKAJ VIL

"Ker gostje v Strunjan že več let niso hodili zaradi igranja tenisa in košarke, smo igrišča zatravili - v času, ko se močno poveča obisk dnevnih obiskovalcev, to površino le po potrebi, ko so vsa druga parkirna mesta zasedena, namenimo parkiranju vozil naših zaposlenih ali gostov," so nam na naše vprašanje o parkirišču odgovorili v Termah Krka in dodali, da nameravajo v prihodnosti, ko bodo pridobili vsa potrebna dovoljenja, v tem delu parka - po vzoru Mihevčevih vil - postaviti še nekaj manjših vil, v katerih bi svojim gostom lahko nudili namestitev in ponudbo višjega kakovostnega razreda. Ali bi potrebovali dovoljenje za vzpostavitev plačljivega parkirišča, smo poizvedovali na

Občini Piran, kjer pojasnjujejo, da nova uredba o razvrščanju objektov pravi, da mora investitor v primeru gradnje parkirišča pridobiti gradbeno dovoljenje, če je parkirišče večje od 100 kvadratnih metrov. Načelnik piranske upravne enote, Bojan Žiberna, pa nam je pojasnil, da Terme Krka za izdajo gradbenega dovoljenja za parkirišče v Strunjanu niso vložile vloge. V javnem zavodu Krajinski park Strunjan pa so že lansko leto prejeli prijavo o nenamenski rabi zemljišča, ki so jo po uradni dolžnosti predali v reševanje pristojnim inšpekcijskim službam, in sicer Inšpektoratu za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Inšpektoratu za okolje in prostor ter takratnemu Medobčinskemu inšpektoratu in redarstvu Občine Piran in Občine Ankaran. "Do danes se še niso odzvali," so nam o tem povedali v Krajinskem parku.

IL PLACITO RISANO - KOTIČEK, KJER SE ČLOVEK LAHKO SPET NAJDE

Sanje postajajo resničnost – Placito Risano dobiva svojo končno podobo. Je hram dobrega počutja, ki je posvečen zgodovinskemu dogodku – Rižanskemu zboru – in je tudi urejen v duhu tistega časa. Vsak, ki bo vstopil, bo dobil občutek, da je stopil v srednji vek. Dolino Rižane, ki ponuja čudovita doživetja v naravi, so oplemenitili in jo naredili dostopno tako za domačine kot tudi za turiste. Pri obnovi je snovalce vodila miselnost, da želijo na tem prostoru gostu ponuditi doživetje vseh čutil. Želijo, da je čas, ki bo namenjen obisku, polnjen z vsemi čuti.

Pri prenovi je imel glavno besedo priznani dekorativni umetnik Ivo Kisovec, ki jo je posvetil Rižanskemu placitu. Dokumentu, ki je nastal v času Karla Velikega, torej bi lahko rekli, da prenova odraža srednji vek. Veliko je reliefov, poslikav, masivnih stebrov, na tleh je mozaik.

Na sredini prostora je okrogla miza z desetimi stoli, ki simbolizira omenjeni zbor. To je omizje za dogovor, za srečanja. Prostor, ki je v obliki šesterokotnika, je v večjem delu zaprt s steklom. V delu, kjer je stena zidana, je slika, ki prikazuje Rižanski zbor. Gabariti prostora so ostali enaki kot pred prenovo. Stoli in mize so izdelani izpod rok Uroša Šivica, umetnika, ki ustvarja v lesnem ateljeju na Rakitni pod Krimom in za svoje izdelke uporablja načrte nam vsem poznane slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika. »Ko sem na spletu zasledil stol Karla Velikega, ki ga je izdelal gospod Uroš, je bila odločitev v trenutku sprejeta. Stopil sem v kontakt z g. Šivicem, ki je izziv sprejel. Veliko nam pomeni dejstvo, da ljudje, ki sodelujejo pri opremljanju in urejanju prostora, prostor začutijo in želijo s svojim delom oživiti sporočilo, na katerega moramo biti ponosni, da se je zgodilo na našem prostoru. Dokument je v bistvu dogovor med cesarstvom

Karla Velikega in ljudstvom istrskega polotoka. V tem dokumentu so prvič omenjeni Slovani v tem prostoru. Dokument si zasluži posebno pozornost tudi zaradi tega, ker je dokaz, da se z dogovorom, torej z demokratičnim pristopom, lahko rešujejo nesoglasja in nasprotujoča si mnenja o problemih, ki nastajajo v družbi. Še posebej je to dober zgled reševanja danes, ko imamo vsak dan pred očmi vojno, ki se odvija na stari celini. Človeška življenja žrtvujemo in jih opravičujemo s prodajo orožja. V resnici pa je potreben samo strpen dogovor, ki zadovolji obe strani. Tako kot se je to zgodilo v Rižani davnega leta 804. V 19. in 20. stoletju, v času nacionalnih nasprotij, je Rižanski placit obema stranema, tako slovanski kot romanski, služil kot uporabno orodje za utemeljevanje resnice, ki je samo ena. Spoštovati in ljubiti ta kraj, kjer so živeli naši predniki, živimo mi in bodo živeli naši otroci. Narava nas opominja, da smo do nje precej

mačehovski. Ne dovolimo si, da nas neobvladljiva potrošništvo in materializem odpeljeta na poto, od koder bo povratek zelo boleč. Za nas in za bodoče generacije. Zato je ta prostor za lastnika še posebej pomemben in ga ob vsaki priliki rad omenja. Prostor je v neposredni bližini reke Rižane, ki je vir življenja za prebivalce severnega dela Istre. In dogodki zadnjih dni nas opozarjajo na spremembe, na katere se je potrebno odzvati. Dogodek in listino bomo upodobili v poslikavi na našem objektu. Vsak si ga bo lahko prebral in se soočil z resnico,« še dodaja Valter Krmac, lastnik kompleksa, nekoč poimenovanega Pri bobrih. K projektu obnove je Krmac povabil tudi vrtnarja, oblikovalca in kreatorja bivalnega okolja Boruta Benedejčiča. »Gospod Benedejčič se je, tako kot ostali, ki sodelujejo v projektu, takoj vživel v prostor in razumel, kakšno vsebino mora vdihniti v zunanjo ureditev, da bo dopolnjevala vsebino notranjosti. Kot sem že omenil, ne

želimo klasičnega gostinskega objekta, ampak objekt, ki bo v prvi vrsti obeležil zelo pomemben dogodek v naši zgodovini. Obiskovalcem želimo ponuditi doživetje. Želimo, da energijo, ki jo premore ta prostor, začutijo vsi in se v tem okolju sprostijo ter uživajo v lepoti. Lepoti narave, ki jo skušamo nadgraditi z umetnostjo ustvarjanja, ki jo človek kot del narave nosi v sebi. Vsi si želimo videti in doživeti nekaj, kar nas osrečuje in zapolni. Nekaj, kar nam ostane v spominu in si želimo te trenutke podoživljati. Zato je izredno pomembno, da ustvarjalci tega prostora razumejo sporočilo, ki sloni na razumevanju, da se velika umetnost prične tam, kjer narava konča s svojo ustvarjalnostjo. Borutove izkušnje in dosežki so me prepričali, da je prava oseba, ki bo sledila temu poslanstvu in s svojim ustvarjalnim delom okolico objekta obogatila na način, da bodo zapolnjena vsa čutila,« odločitev za svoj izbor predstavi Krmac. Na vrtu je vključenih

veliko vodnih motivov, kar ponazarja Rižano, še posebej njen izvir. Bistvo vrta pa je, da je to miren prostor, namenjen sprostitvi in oddihu. V vrtu so tradicionalne samonikle rastline iz slovenske Istre, dišavnice, zdravilna zelišča. Za kulinarčna doživetja bosta poskrbela chef Jure Dretnik in sous-chef Tomaž Hohkraut s sodelavci Pavlinko Spasovo, Nikolo Popeskujem, Matjažem Zalarjem, Tino Katonar, Rokom Vončino, Marjeto Krevelj, ki sestavljajo ekipo. Ta bo poskrbela za doživetja, kot so si jih zamislili. Obiskovalci bodo nato potrdili, ali so cilj dosegli ali pa morajo svoja prizadevanja še poglobiti, da cilj dosežejo. Kuhinjo so sodobno opremili, saj so sledili zadnjim trendom pri opremljanju kuhinjskih prostorov. Kot zanimivost lahko povemo, da pri njih kuhajo izključno z indukcijo, kar izjemno izboljša delovne pogoje zaposlenih. Tako kot se izgled celotnega objekta navezuje na zgodovinski dogodek Rižanskega zbora, so se

odločili, da tudi v kulinariki povzamejo nekaj iz tega obdobja. Z utrinki želijo pričarati potovanje skozi čas, od srednjega veka vse do sedanjosti. Predvsem z uporabo sestavin, ki so bile značilne ali razpoložljive v tistem obdobju. Na meniju bodo izpostavili določene sestavine, ki so zaznamovale določeno obdobje. Pri pripravi jedi bodo uporabili sodobne kulinarčne tehnike, sledijo pa principu, da izvirno sestavino predstavijo na inovativen način, vendar tako, da ohrani njen pristen okus. Baziral bo na sezonskih pridelkih, zato se bodo

določene jedi spreminjale dokaj hitro. Nekatere bodo postregli samo v letnem času, ko nam narava ponuja izvirne sestavine. Tako meso kot ribe, zelenjavo, gobe, tartufe ali divjad. »Tudi pri nas bomo zasledovali načela: nič odpadkov, nič plastične embalaže in pridelki kilometer nič,« pravi chef Jure Dretnik, ki si želi s pomočjo sodelavcev restavracijo popeljati v evropski kulinarčni vrh. Vsi se pa zavedajo, da je potrebno veliko truda in energije vložiti v delo, da lahko izstopiš iz povprečja. »Pogoj pa je, da verjameš v

projekt,« dodaja Krmac, ki si je prizadeval dobiti sodelavce na način, da so začutili zgodbo tako, kot jo je sam.

Povezali so se z več umetniki različnih področij. Med temi je priznana celjska umetnica **Bojana Križanec**, ki je samo za to priložnost oblikovala posebne krožnike. Skupaj so se posvetili izbiri barvnih nians, ki plemenitijo videz postrežene hrane. Sodelujejo tudi s kovačem **Tilnom Šumahom**, ki bo izdelal unikatne dodatke, ki bodo popestrili celotno izkušnjo.

Prizadevajo si, da bi imeli čim več ročno izdelanih elementov opreme, ker želijo, da bo vsaka stvar usklajena v dodelano celoto. Tudi s tem bodo izpostavili potovanje skozi čas, ki se odraža pri uporabi različnih materialov, od kamenine, gline, stekla in kovine.

Pri vinski ponudbi je poudarek na vinih naših lokalnih vinarjev, vinarjev Istre. Seveda bo za petičneže poskrbljeno tudi z vini svetovnega prestiža. Vinsko karto pomaga soustvarjati naš dolgoletni sommelier **Igor Jakomin**.

Ob vprašanju, kakšni so načrti za prihodnost, pa Krmac s posebnim žarom v očeh odgovarja: »Obnova restavracije je le prvi korak, saj so načrti za razvijanje tega območja veliki. Po obnovi restavracije sledi gradnja manjšega hotela, ki ga želimo zlit v okolico z arhitekturo minimalizma, s čim manjšim poseganjem in čim večjo odprtostjo v prostor. Človek mora začutiti prostor z vsemi čutili. V bližnji prihodnosti pa si želimo zgraditi glamping, postaviti center dobrega počutja, ki ga bomo poimenovali Panta Rei. Vse v smeri

vrnitve človeka človeku in naravi. Velik izziv je izgradnja Dekanske šole, kjer bi g. Kisovec lahko bodočim generacijam posredoval umetnost, ki se hitro izgublja. Želijo si slediti Bauhausovemu gibanju multidisciplinarne umetnosti. Človeku s svojo kreativnostjo, lepoto ustvarjanja, želimo omogočiti prostor za lastna doživljanja tako mlajših kot malo manj mlajših generacij,« z nasmehom zaključuje Krmac.

ZLATA MEDALJA ZA NAJBOLJ ZVESTA TURISTA!

Andreja Comino

Stanko Miljević in njegova islandska žena Laufey Karin že 40 let hodita na dopust v Portorož, tu pa sta se poročili tudi njuni hčerki.

»Portorož je res nekaj posebnega. Vsakič, ko se peljem po klancu navzdol proti središču mesta, mi zaigra srce. Prihajam v svoj drugi dom,« pravi Stanko Miljević, ki je pred 50 leti odšel iz Slavonskega Broda s trebuhom za kruhom na Islandijo. V Portorož je z ženo Laufey Karin pred 40 leti prišel prvič na poročno potovanje, od takrat pa se vsako leto vrača na dopust v Mesto rož. Bivala sta v številnih hotelih in apartmajih, zadnja leta pa sta zvesta Life Classovim. V Piranu in Kempinskem pa sta se poročili tudi njuni hčerki. Priti na dopust v Slovenijo je zanj zahteven podvig, saj ni neposredne letalske povezave in je potovanje dolgo in zamudno.

Stanko je odrasčal na vasi v bližini Slavonskega Broda. Izučil se je za avtoelektričarja, vendar je hrepenel po boljšem in drugačnem življenju. »Na Islandiji sem imel strica in sem z veseljem zgrabil njegovo ponudbo, da pridem tja, a se mi pred pol stoletja še sanjalo ni, kam se podajam. Poslal mi je enosmerno letalsko vozovnico in 24. februarja 1972 sem se preko Luksemburga odpravil na najbolj razburljivo potovanje svojega življenja. Iz naše zelene ravnice, obdane z valovitimi hribi, sem prišel v drug svet – na otok, oblikovan z vulkani, drugačen od vsega, kar sem poznal dotlej. To so bili časi, ko ni bilo interneta, da bi malo »poguglal« in se podučil, kam grem. Islandija je bila popolna neznanka. Začel sem delati v tovarni rib. Prvo leto je bilo še posebej težko, razen strica nisem poznal nikogar, nisem znal jezika (res je zelo težek), bil sem v tujem okolju,« se spominja Stanko. Potreboval je čas, da se je privadil novemu življenju. Prva tri leta je samo poslušal, preden se je počutil toliko suverena, da je spregovoril. Čeprav ni obiskoval nobene jezikovne šole, se ga je sčasoma naučil. Nato je šel delat v pekarno, ob koncih tedna pa je pridno delal tudi kot natak. Počasi se je privadil novemu življenju. Da bi se vrnil v takratno Jugoslavijo, ni niti pomislil, saj Stanko ni človek, ki bi se nostalgичno vračal v preteklost, čas, ki je minil in na katerega se ne da vplivati, temveč se poskuša čim bolj dejavno posvetiti prihodnosti. Po šestih letih bivanja na Islandiji je v nekem baru zagledal lepo svetlolasko Laufey Karin, ki mu je v hipu zmešala glavo.

LJUBEZEN JE ZMAGALA

»Stara sem bila devetnajst let in ko sem ga prvič videla, mi je bil tako všeč, da sem si dejala, tale bo pa moj, vendar se je moral kar malo potruditi, preden me je osvojil, saj sem se želela prepričati, da misli resno,« se zasmeji simpatična Laufey Karin, Stanko pa hitro doda, da se je moral pošteno potruditi za njeno naklonjenost. No ja, še bolj za naklonjenost njenega očeta, ki je bil zelo strog in se je seveda bal, komu bo dal svojo hčerko. »Prva dva meseca z mano ni hotel spregovoriti niti besede, ker je bil policist, se je samo zakopal v raziskovanje, kdo sem, oziroma če nisem kakšen nepridiprav. Jaz, ki v življenju nisem dobil niti kazni za napačno parkiranje! Ko pa se je prepričal o mojih dobrih nameni, pa je bilo, kot da sem dobil še enega očeta. Za svojo največjo zmago na Islandiji si štejem ravno Laufey. Ona mi je dala vso ljubezen, pokazala pravo pot, četudi se mi je kdaj zdelo nenavadno. Denimo to, da sem bil jaz bolj asketski, ona pa je v kopalnici imela kar 30 šamponov! A je še vedno zelo privlačna, zabavna in srčna ženska,« pravi Stanko, ki je bil zelo vesel, da jima je njen oče pomagal. Odstopil jima je svojo drugo hišo, da sta si uredila dom. Že kmalu sta se namreč poročila v Slavonskem Brodu, rodila se jima je prva hči Dubravka Laufey, nato še Eva Ruža in tretja Stepanija Timna, ki so jo razveselile z osmimi vnuki oziroma sedmimi vnukinjami in enim vnukom.

USPEŠNA V POSLU IN DRUŽINI

Laufje je pomagal, da je odprla svojo cvetličarno, Stanko pa je dolga leta delal v pekarni, ob koncih tedna še v restavraciji, nato pa je pri 52 letih dejal, da je dovolj dolgo delal za druge, zdaj pa si želi še nekaj zase, kupil svojo restavracijo. Poimenoval jo je Črna kafa (seveda v islandščini) in je prava uspešnica v bližini Reykjavika. »Seveda nisem kuhal jaz, saj je mora biti profesionalca za vsako delo. Sem pa zato zelo rad poprijel za vse ostalo, česar v restavraciji nikoli ne zmanjka. Ponosen sem, da imamo krasne ocene na TripAdvisorju,« navrže. Oba sta dolga leta trdo delala, obenem pa sta si znala vzeti tudi čas zase in dopust. Pred natanko 40 leti sta se s takrat letu in pol staro hčerko in še eno, ki je rastle pod Laufjenim srcem, a tega nista vedela, odpravila na dolgo pot. Najprej sta šla z letalom do Frankfurta, nato pa kar 25 ur z vlakom, preden sta prišla najprej do Slavonskega Broda na obisk k njegovim domačim, nato pa še naprej v Portorož na medene tedne. »Tisto je bilo res posebno potovanje. Iti na tako dolgo pot z jokajočim dojenčkom ni mačji kašelj. Portorož naju je navdušil s svojo prijaznostjo, prekrasno arhitekturo, gostinsko ponudbo, hoteli, izleti ... Všeč nama je čisto vse. Že 40 let junija vonjam omamne cvetlične dišave, ki jih nato ni bilo več in nisem vedela, kaj bi to lahko bilo. Nekaj podobnega je bilo tudi na Hrvaškem. Nedavno pa so mi povedali, da je to lipa. Čisto sem navdušena nad njenim posebnim vonjem. Seveda

po obožujem tudi vonj borovcev, sivke, rožmarina ... Vaša obala ni samo lepa, temveč tudi prekrasno diši, zato ni čudno, da se tako rada vračava vsako leto. Preizkusila sva najrazličnejše apartmaje in hotele. Zadnjih dvajset let sva v Life Classu,« povesta v en glas Stanko in Laufje. Vsako leto s seboj seveda pripeljala tudi svoje hčerke, ki sta »zatrupila« s Portorožem tako zelo, da se je leta 2007 najprej v Piranu poročila prva, leta 2017 v Kempinskem pa še druga. Ko sta razmišljali, kje si želita obljubiti večno zvestobo, sploh ni bilo dvoma kljub zahtevni poti, ki jo je treba vsakič opraviti iz Islandije do Slovenije. To pomeni pristati v enem od bližnjih letališč in najeti avto ter se iz Benetk, Münchna ali še od kod dlje pripeljati v Portorož. Vsako leto tu ostaneta šest tednov, ki jima minejo kot blisk. Vsak dan se sprehajata, kolesarita, igrata golf, na plaži pa čas kar poleti. Obožujeta dobro hrano in kavo v Mignonu. Z leti pa sta se spoprijateljila tudi s številnimi Portoržani, s katerimi rada poklepeta, pijeta kavico ali igrata golf.

BOLEČ LETOŠNJI DOPUST

Stanka in Laufje ne more nič ustaviti pred dopustom v Sloveniji. Letošnji je bil boleč, saj je pred odhodom Laufje padla s kolesa in si zdrobila komolec. Sledila je operacija, nato pa naj bi še nekaj časa okrevala, vendar gajstna Islandka ni niti pomislila, da bi ostala doma.

»Z zdravnikom sem se dogovorila, naj mi roko dodatno imobilizira, da bom mogla na pot. To je tudi storil, dal mi je navodila, kako naj ravnam z njo in sredstva proti bolečinam, če bi me preveč kljuvalo. Priletela sva v München, kjer sva najela avto, da sva se odpeljala v Portorož. Seveda sem tudi jaz vozila. Kjer je volja, tam je tudi pot. Midva sva na letošnjem dopustu uživala tako kot vsako leto. V Portorožu ostajava do 20. avgusta, nato greva domov, čez mesec pa spet na dopust na Tenerife, kamor tudi že dolgo hodiva. Na Islandiji namreč ni toliko sonca, pa se ga nekajkrat na leto poskušava naučiti. Potem bomo praznovali še Stankovo 70-letnico in bo spet veselo,« je zaključila Laufje in obljubila, da se naslednje leto spet vidimo v Portorožu.

Foto: Tomaž Primožič

OBALA časopis in portal
s pogledom na morje
plus

Oglasi v **OBALApplus**
e: marketing@obalaplus.si
t: 040 600 700

Mesto, v katerem se lepo živi
Una città dove è bello vivere

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA

Avtobusna postaja Koper

Prenovljena in funkcionalnejša je tudi glavna avtobusna postaja na Kolodvorski cesti v Kopru, ki se ponaša s 14 nadkritimi peroni za avtobuse in ličnim pritličnim objektom.

La stazione degli autobus di Capodistria

Totalmente nuova è la moderna stazione centrale degli autobus che si trova in Strada della Stazione a Capodistria e vanta ben 14 banchine nonché un piacevole spazio di accoglienza per i passeggeri.

Plezalni center Koper

Z izgradnjo zunanje plezalne stene za težavnostno in hitrostno plezanje ter že obstoječo balvansko steno je koprski plezalni center prvi v Sloveniji, ki na enem mestu združuje vse tri plezalne discipline.

Il Centro per l'arrampicata di Capodistria

Grazie alla parete esterna per l'arrampicata di velocità e di difficoltà anche il centro di Capodistria, che vanta già una parete interna per l'arrampicata bouldering, sarà il primo centro in Slovenia con pareti per le tre discipline dell'arrampicata.

Palača Sabini-Grisoni

Celovito prenovljena je tudi Palača Sabini-Grisoni na Vergerijevem trgu, kjer bo še naprej deloval dnevni center za osebe s težavami v duševnem zdravju Šentmar, zaživel bo tudi dnevni center Obalnega doma upokojencev za osebe, starejše od 65 let.

Il Palazzo Sabini-Grisoni

Il rinnovato Palazzo Sabini-Grisoni in Piazzale Pier Paolo Vergerio ospiterà il centro diurno per le persone con difficoltà di salute mentale Šentmar e il centro diurno della Casa costiera del pensionato, dedicato agli anziani di età superiore ai 65 anni.

OPERNI PEVEC NEVEN STIPANOV

Človek s kristalnim glasom, ki seže do srca

Nedavno je bilo v Kopru zelo živahno. Na do zadnjega sedeža zapolnjenem Muzejskem trgu so se stoti obletnici rojstva italijanskega pesnika, pisatelja in režiserja Piera Paola Pasolinija poklonili v videmskem društvu Societa Filarmonija, ki so se koprskemu občinstvu predstavili z nepozabnim koncertom opernih arij Non ti Scordar di me. Z njimi je zapel tudi postavni Pirančan, doma in v tujini cenjeni operni pevec in klarinetist Neven Stipanov, ki nam je zaupal svojo življenjsko zgodbo.

»Odraščati v Piranu je pomenilo biti vedno na dopustu, zato še danes ne hodim na dopust, saj si ga lahko privoščim kadarkoli si zaželim,« začne Neven, ki prihaja iz zanimive družine. Mama je pripadnica italijanske manjšine, oče pa se je v ta del Istre v želji po boljšem življenju preselil s Hrvaške. »Zares smo zelo pisana, zanimiva, glasna, predvsem pa zelo povezana družina, saj nas je pet otrok. Imam namreč dva brata in dve sestri. Ena od njih pa je deset minut starejša dvojčica. Dobro se razumemo. Kot majhni smo se igrali, in tudi marsikatero ušpičili, po piranskih ulicah. Marsikdaj se je mama jezila, ko smo se zadnji hip spomnili, da moramo prebrati knjigo za domače branje. S sestro sva se znašla tako, da sem jo jaz prebral pol, ona pa drugo polovico. Seveda naju je učiteljica hitro odkrila. Najlepše obdobje mojega otroštva se je zgodilo do

gimnazije. Vsi smo bili zelo povezani, igrali smo se skupaj na cesti, se šli skupinske igre. Seveda pa smo v Piranu odkrili tudi vse tiste kotičke, ki turistom običajno ostanejo skriti. Brat me je v vodi učil prepoznavati školjke, sam pa sem zelo užival tudi v sončenju in kopanju, četudi sem se zavedal, da tolikšno izpostavljanje sončnim žarkom ni bilo najbolj zdravo, vendar se mi zdi, da sem potreboval vse tisto sonce,« pravi Neven, ki še danes zelo uživa, ko z dobro knjigo poseda ob morju. Ob njem uživa v vseh letnih časih in rad opazuje, kako je ista pokrajina v različnih časih povsem različna.

NESKONČNO BOGASTVO ITALIJANSKIH SKLADATELJEV IN OPERE

Ljubezen do glasbe mu je približala mama, ki je znala svojim otrokom pričarati lepote italijanskega jezika in seveda neskončno ustvarjalno bogastvo italijanskih skladateljev. Ob poslušanju njihovih del se je postavnemu Nevenu že zelo zgodaj utrnila želja, kaj si želi početi. Njegovo glasbeno izobraževanje je bilo tako vsestransko, da bolj ne bi moglo biti, saj je začel prepevati v različnih zborih in kmalu postal tudi solist. Vabili so ga na razne glasbene festivale, kjer sem nabiral dragocene odrske izkušnje. »V gimnaziji sem vzporedno obiskoval še ure solo petja, igral trobento, klarinet in še klavir. Po končani gimnaziji pa sem se vpisal na tržaško akademijo za glasbo, del študija pa sem opravil tudi na Slovaškem,« pripoveduje Neven, ki je zelo podoben čarovniku Davidu Copperfieldu. Na to samozamahne z roko in hitro navrže, daje njegova velika in edina magija glasba. Dala mu je veliko svobode, širine, ustvarjalnosti in tudi odkrivanja sveta, saj je v svoji uspešni karieri nastopil na številnih domačih in tujih odrih. Med drugim so mu večkrat ploskali na nastopih po slovenski in hrvaški Istri ter otokih, na Reki, v Bruslju, po Italiji ... Z veseljem pa svoje bogato znanje prenaša naprej in je priljubljen tudi kot učitelj glasbe. Oder je in ostaja njegova največja ljubezen, do njega je spoštljiv in se pred nastopi nikoli ne prekrši. »Moja prva profesorica petja me je svarila, da čokolada ni dobra za petje in tega se držim še zdaj, zato pred nastopom nikoli ne posežem po tej sladici, ki jo imam sicer rad. Zelo pomembne pa so tudi dihalne vaje, s pomočjo katerih lahko imenitno obvladujemo stres. Ko sem miren,

tudi dobro pojem,« nam razkrije nekaj drobnih nasvetov. Zdaj tudi razume profesorico, ki je trdila, da je najlepše naravno petje. Sicer pa umetnik uživa v svobodi, čeprav je ta tudi zelo zahtevna, saj svobodnjaki nimajo take varnosti kot denimo tisti z rednimi službami. Nekako se trudi preživeti s svojim delom. »Seveda pa je odvisno tudi od tega, kako se znaš vnovčiti. Mislim, da imam tu še veliko priložnosti za napredek. Vedeti pa moraš tudi, katere so tvoje prioritete. Moja največja je, da sem v lepi družbi, spoznavam nove ljudi, odpojem nove vloge, vidim nove kraje. Rad sem obkrožen z vsem lepim in dobrim in to potem tudi rad delim, sem pa tudi malo hedonist,« sklene temnolasi baritonist, ki si do dobrega glasu pomaga tudi z ingverjem, ki ga žveči in spiije s toplo vodo.

V mladosti je obiskoval glasbeno šolo, ure solo petja in se vsestransko izobraževal.

€ - promotijsko sporočilo Branko Lončar

PRIMEREN ČAS ZA NAKUP NEPREMIČNIN

O tem, da je sedaj primeren čas za nakup nepremičnin, smo že pisali. Cene nepremičnin ne padajo in niso najnižje, dejstvo pa je, da ne kaže, da bi pričele padati, saj povpraševanje še vedno presega ponudbo ter nenazadnje tudi to, da so posojila v zadnjem času precej dostopna.

Ravno ugodna posojila so marsikoga prepričala v nakup hiše ali stanovanja. Nizke obrestne mere za posojila omogoča Evropska centralna banka, ki ključne obrestne mere zadržuje okoli ničelne. Nekaterе druge centralne banke zunaj EU so zaradi rastoče inflacije obrestne mere v zadnjem času že začele dvigovati oziroma se to lahko zgodi v kratkem. Zaradi nizkih obrestnih mer se povečuje povpraševanje po nepremičninah, ki jih v slovenski Istri ni veliko. Veliko vlagateljev še vedno investira v nepremičnine, saj veljajo za varno investicijo, ki se izplača. Kaj se bo dogajalo s krediti v prihodnosti, je težko napovedati. Govori se, naj bi se na evropski ravni zaostriela pravila glede denarne politike, kar bi pomenilo višje stroške posojil in potencialno negotovost pri odplačilu anuitet.

Zaenkrat pa je v Sloveniji s 1. julijem Banka Slovenija spremenila določene omejitve pri odobritvi kreditov, kar pomeni, da so banke pri tem bolj proste. Po novem lahko banke odobrijo posojilo tudi tistim, ki jim po plačilu mesečnega obroka ostane manj od predpisanega zneska, ki je omejen na 76 % bruto minimalne plače in zneska za vzdrževane družinske člane. Znižano je tudi priporočeno razmerje med zneskom posojila in vrednostjo nepremičnine, ki po novem znaša 70 %. Pomembna novost je tudi za samostojne podjetnike normirance. Do sedaj je veljalo, da se je v dohodek lahko upoštevalo do 20 % prihodkov iz dejavnosti, zmanjšanih za davke in prispevke. Po novem pa lahko banka dohodek oceni na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov iz računovodskih izkazov, zmanjšanih za davke in prispevke.

V naši nepremičninski družbi menimo, da se splača izkoristiti čas ugodnih posojil, zato vas vabimo, da preverite našo ponudbo oziroma se oglasite tudi, če želite nepremičnino prodati.

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož

Tel: 05 674 1030

Mob: 041 352200

E: info@obala-nepremicnine.si

W: www.obala-nepremicnine.si

Neven je ljubezen do glasbe, petja in opere podedoval po mami, predstavnici italijanske manjšine.

MODNO V JESEN

Medtem ko trgovci s polic pospravljajo še zadnje kose poletnih oblačil, že krasijo trgovinske izložbe lutke v jesenskih barvah in otenkih. Preverili smo, kaj bo modno to jesen.

Neopunk videz, maksi jakne iz umetnega krzna, korzeti in rjava barva. To je samo nekaj modnih smernic za letošnjo jesen. Dejstvo je, da so številni modni oblikovalci tudi za letošnjo jesen in zimo navdih črpali iz leta 2000, tako se znova vračajo elementi, ki smo jih že videli, sicer kot velja za modni svet, z nekaj osvežitvami seveda. Med nepogrešljive modne kose letošnje jeseni se uvršča denimo bela majica s širokimi naramnicami, ki spominja na običajno spodnjo majico, s kavbojkami in usnjeno jakno so jo nosile že modne ikone v 90. letih. Zdaj se bela majica s širokimi naramnicami, oziroma kot ji pravimo Primorci »kanotjera«, vrača v velikem slogu in v različnih kombinacijah pod kostimom, z elegantnimi krili ali v katerikoli drugi modni kombinaciji. Na modnih revijah so jo predstavile domala vse najpomembnejše modne hiše, zato je slednja »must have« oziroma obvezni modni kos letošnje jeseni.

UMETNO USNJE IN UMETNO KRZNO STA ŠE VEDNO »IN«

Že nekaj let ostajajo v modi oblačila iz umetnega usnja. Jakne, hlače, krila in obleke različnih barv in krojev boste lahko kombinirali ob različnih priložnostih. Modna kombinacija letošnje jeseni je denimo široko krilo iz umetnega usnja v kombinaciji s toplim puloverjem. Prav tako je še vedno prisotno umetno krzno. Letos bodo v ospredju zlasti t.i. »maxi« jakne iz umetnega krzna.

RJAVA, KAMELNA, RDEČA IN ČRNA

Rjava bo letos jeseni nova črna, sicer tudi slednja ostaja še naprej med najbolj priljubljenimi barvami sezone, rjavi ob bok pa se postavljajo tudi topli karamelni toni. Ti bodo zaznamovali predvsem dežne plašče, jakne, plašče, pa tudi puloverje in obleke. V kombinaciji z rjavo se pojavlja tudi zelena, kot najbolj modne barve nove jesensko-zimske sezone pa se pojavljajo še svetlo vijolična, nebeško modra, pink roza in smetanovo bela.

MODNI KOSI LETOŠNJE JESENI

Tudi letošnjo jesen ostajajo še vedno modna mini krila in kratke hlače oz. »shorts«, ki se odlično podajo z dolgimi plašči. Med nepogrešljivimi modnimi kosi pa so tudi oblačila iz mehke volne, jakne, ki se nosijo kot obleke in pod katerimi ne

oblečemo ničesar (razen spodnjega perila), ter korzeti in t.i. bomber jakne. Tiste, ki si upajo malo več, pa bo razveselila novica, da so se na modne brvi vrnile tudi barvne nogavice. Rdeče, viola fuksija, svetlo modre, z živalskim potiskom, geometrijskimi vzorci in drugimi opaznimi elementi. Skratka, nogavice to sezono ne bodo ostale neopažene.

KAJ OBUTI?

V ospredju nove sezone so prav gotovo škornji, ki se nosijo nad kolena ali t.i. »over the knees«. Konice so spet dolge in ozke, pete pa odvisno od priložnosti. Od polnih pet, do širših in ozkih, pa celo metalne. Pojavljajo se tudi razni dodatki, kot so verige, zadrge, kamenčki in druge zadeve, ki dajejo videzu obutve dokončno podobo. Med barvami so zelo »in« čokoladno in lešnikovo rjava in karamelna. Te »okusne« barve so modne tudi pri torbicah in drugih dodatkih. Za konec pa še beseda o večnem jeansu. Kavbojke so letos lahko strgane, obogatene z raznimi dodatki ali take, ki dajejo videz recikliranosti. Modeli so lahko različni, skinny, baggy ali povsem ravni, bo pa letos v ospredju zagotovo svetel jeans.

Društvo Bolnikov z
Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20–4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani www.distonija.si, kontakt: info@distonija.si

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

**GLEDALIŠKI ABONMA
IN ABONMAJČEK
ABBONAMENTO TEATRALE
E ABONMAJČEK**

**VPIS/ISCRIZIONE:
1. 9. - 23. 9. 2022**

www.avditorij.si
T: 05 676 67 77
@avditorij
avditorijportoroz

PREVERJAMO URBANE MITE

Poskrbimo za naše male sive celice

Možgani so, poleg srca, najpomembnejši organ v našem telesu, o katerem sicer vemo zelo malo in za katerega, po pravici povedano, tudi najmanj skrbimo. Čeprav se tega ne zavedamo, na možgane vplivata tudi stres, hrana in različne razvade (kajenje, pitje alkohola ...). Možganom moramo vedno znova postavljati izzive, naloge in jih na ta način »treniramo«, saj je njihova glavna lastnost plastičnost oz. zmožnost učenja. Kar 20 % krvi in kisika v telesu za svoje nemoteno delovanje porabijo naše male sive celice. Tehtajo približno kilogram in pol, kar v 80 % pa jih sestavlja voda. Možgani so sestavljeni iz malih možganov, ki skrbijo za mišični tonus, ravnotežje telesa in urejajo skladnost naših gibov. Veliki možgani upravljajo sluh, jezik, vid, spomin, razumske reakcije, čutilno in gibalno središče itd. Možgansko deblo je izredno podobno hrbtenjači. Skozi možgansko deblo potekajo enostavni refleksi (refleksi požiranja, kašljanja, bruhanja itd.). O možganih pa kroži tudi kar nekaj mitov.

1. **Ljudje uporabljamo samo 10 % naših možganov.** Ni res. Ta mit izhaja še iz prejšnjega stoletja, ko so trdili, da naj bi naši možgani imeli neverjetne zmožnosti, ki jih pa ne izkoristimo,

ker naj bi lahko uporabljali samo 10 % naših možganov. Znanstveniki v današnjem času poskušajo ta mit ovreči. Dokazali so, da tudi za najpreprostejše funkcije ves čas uporabljamo celotne možgane. Res pa je, da je ob določenih aktivnosti bolj aktiven en del možganov.

2. **Med nosečnostjo in po porodu so ženske bolj pozabljive, zmedene (izraz »nosečniški možgani«, »mom brain«).** Drži. Znanstveniki so ugotovili, da bi lahko fenomen t. i. nosečniških možganov lahko pripisali trem vzrokom – hormonom, pomanjkanju spanja in visoka raven stresa. Povišane ravni hormonov v telesu, estrogena in progesterona, med nosečnostjo vplivajo tudi na spomin. Dokazali so, da naj bi imele noseče ženske slabši spomin kot tiste, ki niso noseče. To pa tudi zato, ker telo zavaruje otroka in pripravi bodočo mamico, da bo lahko najbolje skrbela zanj in da bo osredotočena samo na novo vlogo.

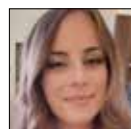
3. **Velikost možganov vpliva na inteligenco.** Ni res. Inteligenca ni pogojena z velikostjo možganov, ampak je pomembna predvsem njihova razvitost, kar so dokazali tudi pri različnih živalih. Znano je tudi, da imajo ženske malo manjše možgane kot moški, vendar so se pri testu inteligence, ki so ga izvedli v Los

Angelesu, bolje odrezale kot moški.

4. **Ljudje z bolj aktivno levo polovico možganov so bolj analitični, z desno pa bolj umetniško nadarjeni.** Res je. Vsi seveda uporabljamo obe polovici možganov, je pa res, da pri vsakemu izmed nas bolj prevladuje ena ali druga. Znano je, da so tisti, pri katerih prevladuje desna polovica, bolj kreativni, čustveni, umetniški, abstraktni, intuitivni in inovativni. Tisti s prevladujočo levo polovico, pa so bolj racionalni, analitični in kritični misleci, za razrešitev težav uporabljajo logiko. Kot zanimivost: desna polovica možganov upravlja levo polovico telesa in obratno. Večina ljudi pa bolj uporablja levo polovico možganov, ki nadzira tudi govor, pisanje, branje ...

5. **Pomanjkanje spanca negativno vpliva na naše možgane.** Res je. Možgani za nemoteno delovanje potrebujejo spanec in počitek. Zato za učence, dijake in študente tudi ni priporočljivo, da se učijo pozno v noč, saj bo učinek nasproten od želenega. Za obdelavo vseh informacij, navodil in zaznav, ki so jih možgani dobili čez dan, potrebujejo osem ur kvalitetnega spanca. Vse nam pove že to, da so včasih kot sredstvo mučenja uporabili to, da mučencu niso dovolili spati.

Manca Hribovšek

TARTINI FESTIVAL JE TUDI LETOS V ISTRO PRIPELJAL IZJEMNE GLASBENIKE

Fabio Biondi

Eden najbolj pričakovanih koncertov letošnjega festivala bo nastop vrhunskega italijanskega violinista Fabia Biondija.

Ob 330. obletnici rojstva skladatelja Giuseppeja Tartinija, ki sodi v sam vrh naše bogate glasbene kulturne dediščine, se je v soboto, 27. avgusta, v okvirju projekta Tartini 330 začel 21. Tartinijev festival. Osrednji mednarodni festival klasične glasbe, posvečen Giuseppeju Tartiniju, tudi letos poteka v istrskih občinah Piran in Koper. Večina koncertov se odvija v čudovitem atriju Minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu. Koncerta v sklopu Tartini junior, kjer bodo 2. in 5. septembra nastopili mladi glasbeniki, pa bomo imeli priložnost poslušati v slikoviti Pretorski palači v Kopru.

Mednarodni Tartini festival je postal osrednji festival klasične glasbe, ki vsako leto ob koncu avgusta in na začetku septembra v Istro privabi številne obiskovalce. Poleg domačega občinstva na festival prihaja vedno več tujih gostov iz najrazličnejših držav, mnogi med njimi pa se že tradicionalno udeležujejo festivala.

K sodelovanju so organizatorji tudi tokrat povabili izjemne, vrhunske baročne in sodobne violiniste z vsega sveta, ki nastopajo v različnih zasedbah. Festival je otvoril znameniti orkester I Solisti Veneti, na festivalu je že nastopil violinist Matthieu Camilleri ter altistka Saška Kolarič in tenorist Aco Bišćević.

31. avgusta pričakujemo na festivalu nastop violinista Fabia Biondija, ki bo zaigral skupaj z Orkestrom Lorenzo da Ponte, ki združuje najboljše glasbenike srednjeevropskega

prostora. Prihajajo iz vrst ansambla **Concentus Musicus Wien**, dunajskih filharmonikov, žüriške opere, budimpeškega simfoničnega orkestra in drugih vrhunskih ansamblov. Nastop Fabia Biondija bo vrhunec letošnjega Tartini festivala, njegov nastop pa lahko štejemo tudi med vrhunce gostujočih glasbenikov, ki so kadarkoli nastopili na Tartini festivalu.

Festivalski september se bo 1. septembra začel z nastopom **Ansambla Frequence Diverse**, ki bo celoten program posvetil Tartinijevim delom za violino. Zasedba iz Bologne je bila ustanovljena leta 2014. Posveča se izvajanju starinske glasbe, člani zasedbe pa so profesorji iz orkestra občinskega teatra v Bologni.

3. septembra bosta na festivalu nastopila baritonist **Lars Grünwoldt** in pianist **Andrea Rucli**. Tradicionalno bo na festivalu 4. septembra nastopil ansambel **Il Terzo Suono**. Tudi letos bodo svoj repertoar izvajali na baročnih instrumentih. Ansambel sestavljajo člani različnih mednarodnih orkestrov, tokrat v zasedbi: **Jasna Nadles**, flavta traverso, **Werner Neugebauer**, violina, **Milan Vrsajkov**, violončelo in **Elen Braslavsky**, čembalo. Festivalski ansambel gostuje širom po Evropi in s svojimi gostovanji na pomembnih evropskih festivalih povečuje prepoznavnost slovenskega kulturnega prostora v mednarodni javnosti.

Violončelist Christoph Coin, eden največjih baročnih glasbenikov današnjega časa.

Eden od vrhuncev septembrskega dela letošnjega Tartini festivala bo nastop **Ansambla 1756**, ki se ukvarja z interpretacijo glasbe 18. in 19. stoletja ter nastopa v različnih zasedbah. 7. septembra bo ansambel nastopil skupaj s solistoma **Erichom Höbarthom** na violini in enim največjih baročnih glasbenikov današnjega časa, violončelistom **Christophom Coinom**.

Na zaključnem koncertu bodo 9. septembra nastopili **Gianpiero Zanocco** in **Iveta Schwarz** na violini ter **Konstantin Hiller** na čembalu.

Program festivala: www.tartinifestival.org

Vstopnice: www.tartinifestival.org,
www.eventim.si in v TIC Piran.

Orkester Lorenzo da Ponte.

KOPRČANI IMAJO NOVO AVTOBUSNO POSTAJO

Mestna občina Koper je v ponedeljek otvorila in uradno predala v upravljanje novo avtobusno postajo. Štirinajst avtobusnih peronov, elipsasta nadstrešnica, samočistilne javne sanitarije in funkcionalni pritlični objekt so samo nekatere od značilnosti.

S prenovno so začeli lansko poletje. Zunanjo podobo avtobusne postaje je narekovala želja po enostavnosti in funkcionalnosti. Postaja je pomemben infrastrukturni objekt in obenem

vstopna točka v mesto, pa tudi stičišče lokalnih, primestnih, regionalnih in mednarodnih povezav. Poleg 14 peronov za avtobuse so zgradili še pritlični objekt, v katerem so čakalnice, lokal z gostinsko ponudbo, blagajne za nakup vozovnic in prostori za potrebe delovanja ter upravljanja objekta.

Potnike, ki na prevoz raje čakajo na svežem zraku, bo elipsasta nadstrešnica varovala pred dežjem in žgočim soncem. Da bi uporabnike avtobusne postaje še bolj zavarovala pred vremenskimi

vplivi, je občina zunanje klopi opremila s stekleno zaščito, ki jih bo varovala pred vetrom.

V okviru investicije je občina uredila še postajo za mestna kolesa in urbano opremo ter parkirišče s tremi mesti za kratkotrajno parkiranje avtobusov in deset postajališč za taksi vozila. V naslednjih dneh bo upravljavec usposobil digitalni zaslon s prikazovanjem avtobusnega voznega reda, do takrat pa bodo informacije s prihodi in odhodi avtobusov na voljo v statični obliki na plakatih.

"Na tem območju želimo zagnati srce mestnega potniškega prometa, ki bo potnikom ponudilo možnost uporabe različnih prevoznih sredstev; avtobusa in vlaka, javnega potniškega prometa in mestnih koles, središče mesta pa približati tudi z brezplačnimi vožnjami z električnimi vozili, ki smo jih vpeljali v tem mandatu," poudarja župan Aleš Bržan.

Vrednost del znaša približno 2,3 milijona evra, od tega bo Mestna občina Koper nekaj več kot milijon pridobila iz naslova mehanizma Celostnih teritorialnih naložb.

Elipsasta nadstrešnica je razdelila Koprčane. Avtobusna postaja v Kopru je še pred svojim uradnim odprtjem razdelila domačine. Mnogi so se obregnili ob obliko nadstrešnice, saj menijo, da ne bo zagotavljala zaščite potnikov pred burjinimi sunki in dežjem. Mestno občina Koper zagotavlja, da ni tako: "Zunanje klopi so opremljene s stekleno zaščito, ki bo uporabnike varovala pred vetrom, v primeru močnejšega vetra pa se bodo lahko zatekli tudi v pritlični objekt s čakalnico."

NAJLEPŠE VILE V SLOVENSKI ISTRI

Polona Žigo

Sanjate o vili z bazenom? Izbrali smo nekaj najlepših v slovenski Istri, ki goste z vsega sveta privabljajo z avtentičnostjo, zasebnostjo in očarljivim vonjem Mediterana.

Dobrinja Residence se nahaja v Marezigah, kjer dve počitniški hiši združujeta elemente sodobnosti, prepletene s tradicionalnim. Ponujata skupni zunanji bazen in čudovito okolico, kjer se razprostirajo vrtovi, oljčni nasadi, vinogradi in gozd.

Pod mogočnim Kraškim robom stoji **Villa Majda**, nad katero se navdušujejo ljubitelji prstnih okusov, miru in narave. Vila je oblikovana v slogu večnega dizajna s poudarjenimi detajli. V njej se lahko prepustite kulinaricnim dobrotam, dišečim po Istri.

V Ospu **Villa Xaxat** ponuja šest apartmajev, družabni prostor, kjer je nekoč stal mlin, bazen, letno kuhinjo in starodavno vinsko klet. Vila je pogosto prva izbira mladoporočencev, ki si usodni da želijo dahiti v romantičnem zaledju slovenske Istre.

Villa Carolina se nahaja v idilični vasici Korte nad Izolo. Ponuja razgled na vrt, skupni prostor za druženje in zasebni bazen. Za najem vile se največkrat odločajo aktivne družine, saj so v bližini nastanitve mnoge pohodniške in kolesarske poti. Vila ponuja vse udobje za brezskrbne počitnice v zaledju slovenske Istre.

V Strunjanu zagotavlja **Seaview Pool Villa** s čudovitim vrtom, pogledom na strunjanski zaliv in zasebnim bazenom razkošno udobje počitniške intime. V vili z bivalno površino 105 kvadratnih metrov so na voljo tri spalnice, savna in soba za masaže. Notranji prostori so povezani z zunanjo teraso, kjer je gostom na voljo zasebni bazen in prostor za počitek.

SLADKO ŽIVLJENJE Z VINAKOPER IN LA POPSI

Na strunjanski plaži se je zgodil prav posebno sladek dogodek. Dolce Vita by Vinakoper & La Popsi je avgusta v Vili Tartini Loungeu gostil vrhunskega italijanskega saksofonista.

Daniele Vitali je Slovenijo obiskal prvič. Svojo kariero je začel kot ulični glasbenik in kmalu

osvojil ves svet. Santorini, Ibiza, Capri, Dublin, Kalifornija in New York so le nekateri izmed glasbenih odrov, ki so gostili tega virtuosnega saksofonista.

Z navdušenjem ga je sprejela tudi publika na strunjanski plaži, ki je s čudovitega prizorišča ni pregnal niti poletni dež. Ob degustaciji izvrstnih

vin iz kleti Vinakoper in ledenih desertov La Popsi Mimoza in Bovla so se obiskovalci znova prepričali, da sta sadje in vino vedno odlična kombinacija.

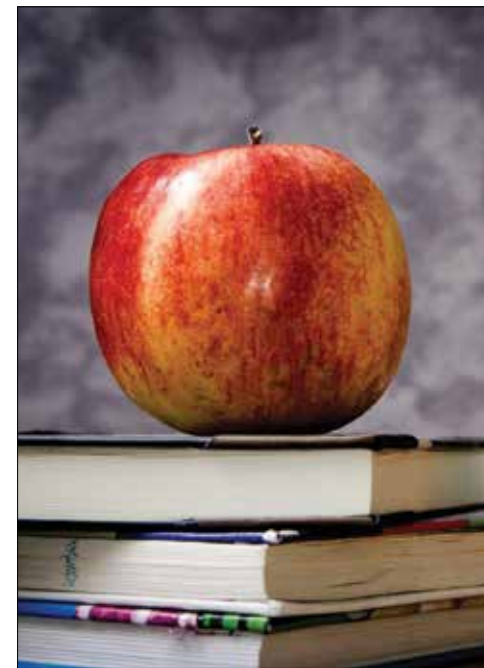
Foto: Jana & Simon Photography, Vinakoper

VRT V SEPTEMBRU

Poslavlja se avgust in prihaja mesec september. Upamo, da bo prinesel s seboj tudi kaj padavin. Letošnja »vrtičkarska sezona« je za tiste, ki nimajo svojega lastnega vodnega vira, porazna.

Dolgo vroče obdobje brez prepotrebnih padavin je veliko ljudi prepričalo v nakup zbiralnika za vodo. To priporočam vsakemu, ki ima možnost zbiranje deževnice in prostor. Kdor je z namakanjem pomagal svojim rastlinam, lahko še obira paradižnike, jajčevce, bučke, kumare, feferone, melone, lubenice. Če bo september topel in deževen, se lahko pripravimo za setev motovilca, blitve, špinače, zimskega radiča, endivije. V specializiranih trgovinah so še vedno sadike kapusnic, solate, blitve, endivije, radiča,... Konec meseca lahko pričnemo z obdelavo tal, a ne pregloboko, da ohranimo dobre mikroorganizme v tleh.

V zeliščnem vrtu so tudi vidne posledice previsokih temperatur in pomanjkanja padavin. Rastline niso pravilno razvite, prej gredo v cvet ali osemenijo. Septembra lahko nabiramo drobnjak, ki je bogat s C- vitaminom, baziliko, ki jo lahko uporabimo za pripravo različnih jedi, meliso za pripravo pomirjevalnega čaja, ognjičeve cvetove za pripravo krem za našo kožo, rožmarin, ki vpliva na utrujenost, saj vzpodbuja dobro razpoloženje, poprovo meto, ki na splošno pozitivno učinkuje. Poskrbimo, da je zeliščni vrt brez plevela in prekopan, da onemogočimo izhlapevanje vlage iz zemlje.

V sadovnjakih in vinogradih je dogajanje na vrhuncu. Zaradi daljšega sušnega obdobja je pridelka manj in obiranje le tega je zgodnejše kot običajno. V vinogradih poteka pobiranje grozdja že od konca avgusta. V sadovnjakih pobiramo jabolka, hruške, orehe, mandlje, lešnike, fige, žizole. Pomembno je skladiščenje sadja pri nižji temperaturi, da se dlje ohrani in lahko uživamo v

prijetnih okusih.

V okrasnem vrtu se prelivajo kombinacije bogato cvetočih enoletnic in trajnic ter grmovnic. Pomembno opravilo pri okrasnih rastlinah je, da še vedno zalivamo s primernimi tekočimi gnojili, da odstranujemo plevel in odcvetele cvetove. S temi ukrepi lahko podaljšamo cvetenje enoletnic v pozno jesen. V kolikor bo jesen bogatejša s padavinami, bomo lahko opravili nove zasaditve. Jesen je primernejša za sajenje grmovnic in trajnic, ker se do zime ukoreninijo in so spomladi pripravljene za bujno razraščanje. Kdor ni opravil še obrezovanja fotinije, lovorikovca, lahko to stori zdaj.

Travnate površine so velika neznanka v po močni suši. V upanju, da bo jesen bolj bogata s padavinami, opravljamo košnje z višje nastavljenim nožem, da ne naredimo preveč škode s prenizko košnjo. Ko pa je mogoče, uporabimo tudi protistresne pripravke iz alg.

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganeljska c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

Manca Hribovšek

POLETNI RECEPT: POLNJENE PAPRIKE

Poletje zagotovo še ni reklo zadnje, če gre verjeti meteorologom, pa je pred nami tudi nadpovprečno topla jesen. Sicer si pa moramo priznati, da nam po dolgem, vročem, sušnem poletju ta osvežitev kar paše. Nižje temperature vplivajo tudi na izbiro hrane. V hladnejših dneh si večkrat pripravimo kalorično bolj bogato hrano, ki nas napolni z energijo.

Danes bom z vami delila recept za jed, ki jo obožujemo skoraj vsi in je primerna za vse letne čase, najboljša pa je poleti, ko jo pripravimo s šalšo iz sveže nabranih pomidorčkov oz. paradižnikov.

SESTAVINE ZA 4 OSEBE:

- 10 manjših rumenih paprik

Nadev:

- 80 gramov riža
- 800 gramov mešanega mletega mesa
- čebula in česen
- šop peteršilja
- timijan
- majaron
- olivno olje
- sol in poper

Omaka:

- olivno olje
- česen
- 500 gramov šalše

Priloga:

- šest večjih krompirjev
- maslo
- sladka smetana

POSTOPEK:

Najprej si pripravimo paprike. Jih operemo, odrežemo zgornji del in odstranimo semena. Paziti moramo, da nam paprika pri čiščenju ne počí, saj jo bomo kasneje težko napolnili. Nasekljamo česen in čebulo, ki ju popražimo na ponvi, kamor smo prej nalili malo olivnega olja. Ko česen in čebula zlato porumenita, dodamo

mleto mešano meso, ki ga po okusu začinimo s timijanom, majaronom, peteršiljem, soljo in poprom. Popraženemu mesu dodamo surov riž in še nekaj trenutkov pustimo na zmernem ognju. Z maso skoraj do vrha napolnimo paprike. V večji lonec damo žlico olivnega olja in štiri stroke česna. Ko »zadiši«, ga vzamemo iz lonca in vanj vlijemo šalšo, ki jo s soljo in poprom začinimo po okusu. V šalšo potopimo napolnjene paprike, pri tem moramo biti pozorni, da jih zložimo pokončno in tako, da se nam med kuhanjem ne bodo prevrnile. Šalše mora bit toliko, da skoraj prekrije

paprike. Počakamo, da zavre, nato pa kuhamo toliko časa, dokler riž ni popolnoma narejen in paprike zmeščane (prbl. pol ure). Medtem ko se paprike kuhajo, olupimo krompir, ki ga damo kuhati v slano vodo. Ko je mehek, vodo odljemo, dodamo košček masla, malo sladke smetane in zmiksamo s paličnim mešalnikom. Polnjene paprike so jed, ki bo navdušila prav vsakega gosta. Ideja: če poznate mamico, ki je ravnokar rodila, ji lahko pripravite polnjene paprike, jih zamrznete in podarite kot darilo. Verjemite mi, da vam bo neskončno hvaležna.

TAKE YOUR
MOMENT

MEMENTO
B&B PIRAN

NAD OBALO
SE JASNI

VEČ KOT POGOVORNI VEČERI

SESTAVIL B.K.	REKA V INDIJ	ZVITEK, ZMOTEK, NAVITEK (POG.)	GRŠKA BOGINJA MODROSTI	13 ČRKA ABECEDA		MARJAN OROŽEN	ŠVICARSKI MIKRO- BIOLOG WERNER	EGIPČANSKA BOGINJA PRAVICE	KEMIJSKI ZNAK ZA VANADIJ		CENE AVGUŠTIN	SUHO KORITO, REKA V ARABIJ	PRVA ČRKA ABECEDA		ANTON AŠKERC	NEVESTINO PREMOŽENJE V BLAGU	SINJSKA VITEŠKA IGRA V DALMACIJI
AVANS, NADAV				KAMERUNSKI NOGOMETAŠ FRANCOIS BIYIK					KRAVICA, IČIKA (NAR.)				HRANA V PASTI				
ALPSKA DOLINA POD TRIGLAVOM				PRVI DEL BIBLIJE					DARILO, POKLON				JEZERO NA FILIPINIH				
				LADIJSKA KABINA					KRUTI RIMSKI CESAR				ČOPASTI PAPAGAJ				
TIP RUSKEGA AVTOMOBILA						KAD, BANJA (POG.)					VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA				LIDIJA KODRIČ		
PLANOTA NA VIPAVSKEM				O		NARKOTIČNO SREDSTVO IME BIBLIJ. MARIJINE MATERE					OBROBA, ZAVIH		O		ANDREJA ANTOLINC		
								PANIČNO DVIGOVANJE DENARJA								MESTO V KANADI	
	KITAJSKA DINASTIJA	PRILOGA IZ PEČENIH PAPRIK OSVEŽILNA PIJAČA						OVČJA DLAKA				REKA V NEMČIJI				NASVET, PODUK	TRDI DEL VEJE, KI JE OSTAL V DEBLU, LESU
JOŽE OLAJ			REKA V FRANCIJI				ŽIVLJENSKA TEKOČINA					KOREJSKI SKLADATELJ YUN					
			TROPŠKA ŽABA				REKA V FRANCIJI					KRADLJIVEC, NEPRIDIPRAV					
RIMSKA BOGINJA JEZE				RIMSKI PEŠNIK OVID					NEMŠKI GRAFIK AICHER				AMERIŠKA IGRALKA HOLLY				
				RUSJANOVNO LETALO					VOLKSWAG. AVTO				IT. PIANIST FERUCCIO				
NAG MOŠKI						DRUGA OBLIKA GENA, ALELOGEN					NAZIV NEKDANJEGA VLADARJA PRI JORUBIH V AFRIKI				URŠKA ČRNCIČ		
															IGOR SAMOBOR		
	INDIJSKI HRAST	AMERIŠKI PISATELJ GEORGE				PALMSKI DRŽAVNIK					PUNČKA (NAR.)						
		AZIJSKA OPICA				SOMESTJE OB PEARL HARBORJU					INDUSTRIJ. RASTLINA						
TINE LOGAR			JUŽNI SADEŽ							VRSTA RIBE		O				UČITELJ, SVETOVALEC, VZGOJITELJ	AVSTRJSKI SKLADATELJ WOLFGANG AMADEUS
			REKA NA TAJSKEM							24 UR							
IME BRITANSKEGA PISATELJA FLEMINGA				AMERIŠKA OBVEŠČEVAL. SLUŽBA				SLOVENSKA BIOLOGINJA VERA	ŠVICARSKO ZDRAVILIŠČE						MIŠA MOLK		
				ZVARNJENO MESTO				MURŠIČ	ZDRAVILO (KNJIŽ.)								
KRAVA, NAVADNO SUHA, STARA (EKSPR.)							ČRTEŽ, NARIS					NIKOLA TESLA			ERVIN OGNER		
												RELIGIJA, VERSTVO					
	HIMALAJSKA KOZA	ELEMENT NAD ŠTEDILNIKOM ONASSISOV VZDEVEK					NEMŠKA REKA				POT, CESTA (LAT.)				NEJC ZAPLOTNIK		
							PSIČEK, PES				SLOVENSKA IGRALKA VERA				OČE		
OKRAJŠAVA ZA TARO			EGIPČANSKI BOG SONČA			IZDELOVALEC KRUHA				PETER ERŽEN			SKUPINA PTIC V LETU				
			OLGA MALUS			OTAKAR VAVRA				MARKO MILANIČ			KOSMAČ				
DANSKI OTOK V MALEM BELTU				JUTRANJA PADAVINA					VRSTA TRGOVIN V SLOVENIJI								
GLAVNO MESTO ITALIJE				GESLO	O				ČAS, KO PREHAJA DAN V NOČ					ARTHUR (KRAJŠE)			

ARAR: suho korito MAAT: egipt. boginja ISANG: kor. skladatelj BUSONI: it. pianist AIN: fr. reka OTL: nem. oblikovalec ALEL: gen PREAC: slo. biologinja

Naročnik oglaševalca Star Import, d.o.o.

DOBRODOŠLI V DRUŽBI ZVEZD. AVTOPLUS KOPER.

Obiščite novi prodajni salon in servis za osebna in lahka dostavna vozila Mercedes-Benz v Kopru.

Z veseljem vam bomo svetovali o naših modelih, številne lahko preizkusite. Za vaša vozila Mercedes-Benz bomo poskrbeli zanesljivo in strokovno. Pri nas lahko uredite tudi tehnični pregled ter sklenete podaljšano jamstvo in zavarovanje vozila.

Nudimo pa vam še prodajo originalnih nadomestnih delov, kompletov pnevmatik, izdelkov za nego vozila in kolekcije Mercedes-Benz.

Avtoplus d.o.o. Koper

Ulica 15. maja 26, 6000 Koper
T +386 (0)5 613 70 39 | avtoplus@avtoplus.si

Mercedes-Benz

